

BÁCSMEGYE

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPESTEN, Teréz-körút 2.

Fiókiadóhivatalok: Zomborban: Gombos E. Berta dohánytözsdejében, Ujvidéken: Schäffer Péter könyvkereskedéseiben, Szabadkán: Braun Adolf nyomdájában, Bács-Almásán: Rosenberg A. czégnél.

Lapvezér:

LATINOVITS PÁL.

Felelős szerkesztő:

PETŐ LAJOS.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre 12 k. — Fél évre 6 k. — Negyed évre 3 k.
Tanítóknak, aljegyzőknek, írásoknak, földműveseknek és szerényebb javadalmazású hivatalnokoknak évi 8 kor., félévre 4 kor., negyedévre 2 kor.

Megjelenik minden pénteken.

Királygyilkosság.

A gyilkosság minden körülmények között megrendítő és elszomorító. De mivel ez csak okozat, tehát az ok méltóbb a kárhoztatásra. Ha ok nem lesz, megszünnend az okozat. A gyilkosság okai: pénzszerzés, bosszu, féltékenység, szerelmi vagy alkoholos delirium, hatalmi vágy; megtartani vagy megnyerni.

Most csupán a királygyilkosságról elmélkedjünk. Borzasztó; mert emberélet esik áldozatul; még akkor is, ha zsarnoké volt az az élet; mert az ő zsarnoksága is csupán okozat; abban nevelték, arra fejlesztették. Ha nem bálványának, hanem a nép atyjának nevelték volna; ha arra tanították volna, hogy benne is csak olyan vér csergedez, mint népében; s hogy ő is olyan gyarló ember, ki porból lett és porrá lesz: nem lett volna zsarnok.

A királygyilkosságot két oldalról lehet és kell mérlegelni és megítélni.

Minő szempontból követték el; politikai, tehát nemzeti szempontból-e? vagy anarchiából? Ez utóbbi elítélendő, mert nem azt a nemes célt szolgálja, hogy egyes nemzeteket s így az egész emberiséget boldogabbá tegye; második chaoszt akar csupán anélkül, hogy tudná, mit teremtsen belőle.

Egészen más a politikai gyilkosság. Egy fejedelem nem személye miatt áldoztatik fel, hanem a benne kifejeződött rendszer miatt. A gyilkosság tehát csak okozat, melyet nem egy ember követ el, hanem a nemzeti elégedetlenség. A svéd

király nem várta be a tört. A legtermészetesebb utat követte. Népe nem volt vele megelégedve: hát lemondott; ha nemzetem érdekeinek útjában vagyok; hát szívesen félre állok. Ő egész igazában és nemességében valósította meg azt az elvet, hogy nem a nép van a fejedelemért, hanem megfordítva. Nem a népet tekintette szolgának, hanem magát a nép szolgájának. (Épen mint Krisztus; ki nem imádtatta magát, hanem azt mondta, hogy szolgálni kíván az embereknek.) S úgy gondolva nagy bölcsen, hogy ha gazdája nincs vele megelégedve; fel kell mondania.

E szerint egyedül az a fejedelem méltó a trónra, ki együtt érez nemzetével; ki a népet nem alattvalójának tartja, hanem gyermekének, magát atyjának. Együtt örül, együtt szenved vele. Nem azt követeli: engedelmeskedj; hanem azt kérdezi: mi az óhajátod? Nem szuronyokon kívánja hatalmát fentartani, hanem népe szeretetén. Kinek nincs hadserege; mert azt a nemzetének tartja; mely felett és minden más felett a nemzetet tekinti dominálónak; magát pedig csupán megszemélyesítőjének.

A hol így gondolkodik a fejedelem, ott nincs elégedetlenség és nincs fejedelemre célzott karabély.

A zsarnok, az autokrata nem így gondolkodik. Ez bérletnek tekinti az országot; a nemzetet igavonónak vagy birkának; rabló gazdálkodást folytat, mert annyit kiszivattyuz, a mennyit csak bír s a kizsarló, kopár földön elszaporodnak a butaság, bigottság erkölcsstelenség s a szegénységgel és gazdagsággal együtt járó szokott bűnök

burjánai. Mindenek felett pedig magasra tartja fején a Gesszler kalapját.

Gyilkosság! Mandzsuria sivatagjain százezer orosz ifju csontjai fehérlenek... egy ember önkényéből! Ha megkérdezte volna a nemzetet: akar e háborút? ... most százezer derék családapával volna népesebb a néptelen birodalom. Önző, kapzsi, nagyravágyó háborúk! ... és ha győzelem koszorúzza az autokrata zászlaját: büszkélkedik a világ előtt, még feljebb tolja azt a Gesszler kalapot; a nép pedig szenved s huzza az óriási terheket; akár győz, akár vesz.

Politikai királygyilkosság mindaddig fog történni, míg a nemzet vissza nem adatik önmagának, míg saját maga nem rendelkezik érdekei felett, míg a fejedelmek bálványoknak tekintik magukat s míg egy ember szeszélyétől függhet milliók sorsa. A királygyilkosság csupán okozat. Az okot kell megszüntetni és megszűnik az okozat. Sajnáljuk az embert a tragikumért, de mentjük a szomorú esetet annak a rendszernek bűnös voltáért, melynek ő is szomorú és talán öntudatlan áldozata. És a hol ilyen érdekből történik: ott a gyázkisérletet az elnyomott, kizsarló népek jajjai, a Szibériába száműzött százerek könnyei s az aradi vértanukéval azonos égre kiáltó ítéletek izgató emlékei képezendik! ...

Bölcs svéd király! ... Nem kellettél a népnek ... s mégis annak halála és szeretete fogja kísérni koporsódat!

Hetesy Viktor.

Vivódás.

*Az ősök szilaj vére
Felpezsdül eremben,
Hogy kezem haragos
Ütésre emeljem.*

*Hogy, ami nekem úgy fájt,
Néki is úgy fájjon:
Mint nekem nincs nyugtom,
Ugy ő se találjon!*

*Felcsap a láng. — De aztán
Csakhamar lelohad,
S szelíden, békélve
Viselem sorsomat.*

*És nem bántom őt. Menjen! ...
Nyomában egy sötét madár.
Látom: elérte már,
Látom: sujtotta már! ...*

Molnárné Radich Jolán.

Budapesti farsang.

A „Bácsmege” számára írta: Korosy Margit.

... Csöndesen, halkán hullott a hó. A kocsiok nesztelenül, szánok csilingelve vesznek a fővárosi utcák ködébe, melyen alig bir uralkodni a sok lámpa fénye. Ilyenkor, az üzletek zárása után, farsangi képet ölt a mi szép, most szintén fehér ruhába öltözött Budapestünk. Kocsi, kocsi után

hajt végig az utcákon, mind egy cél felé törekedve. Siető beburkolt férfi alakok az utcákon, lakkcipős lábukon gummi cipő, hogy épségben kerüljenek még így gyalogszerrel is a bálterem kritikus fényébe. A házak ablakai is több fényt mutatnak, bár a függönyök rajtuk aggodalmasabban vannak behuzva, mint máskor. Hogyne! hiszen kipirult leányok állanak a tükör előtt, lázas sietség, sürgős forgás van a máskor csendes otthonban.

De végre mégis készek. A gummitalpas pont 10 órakor már ugvis megáll a kapu előtt. Jól beburkolódzva, suhogva, mosolyogva indulnak le a lépcsőn, és egymásra néz két csillogó szemű fiatal leány. Istenkém! hogyan fogok ma mulatni? mondogatják. A jó meleg, puha belésű belépők védőleg simulnak szabad nyakukhoz, vállukhoz; piciny fehér keztyüs kézzel jól beburkolják magukat.

A kocsi haptákban áll, a nyitott kocsiajtóval kezében. Hulló hóhelyek csillogva törnek meg a lámpa fényén és táncolva fogadják a beburkolt fejtű leányokat. A budapesti bérházak összes kíváncsi cselédsége lesben áll már a kapualjában. A suttogásnak, csodálkozásnak vége hossza nincs, különösen mikor a belépő egy percre széjjel lebben és látni lehet egy kicsit még a bálruhát is. Mert ebben a suhogó, habos meseruhában minden leány olyan más, olyan szép. De most kicsi kezek a szoknya ráncait huzzák szorosabbra, magasabbra, így lépnek ki az utcára, apró magassarku cipőikben, amelyet e pillanatban nagyon jól lehet látni. A kocsi ajtaja becsapódik és vigan nekivág a kitzött célnak. A kocsi belseje szűk és hideg. De hamarosan parfüm illat tölti meg, az üvegablaka finom párával huzódik be, amelyből a legszebb jégvirágok lesznek. Összebukva, dideregve nézik az eltűnő házak sorát, a többi ugyanoda siető kocsi között tovarobogva. Már a nagy körutnál meglátsul a tempó. Hatalmas ivlámpa jelzi a

magasban, hogy már célnál vannak. A hosszú kocsisor szép sorjában dübörög a sikosra fagyott kőkockákra a portál elé. Hosszu, zsinóros kabátban, nagy szörmekucsmával a fején, kifent bajszu portás rántja fel a kocsi ajtaját. A balkezében fémgombos nagy bot van, jobb kezével könnyen ügyesen segíti ki az érkezőket, azután int a kocsisnak és újabb fogat áll meg a bejárat előtt. A magas, üveges ajtókon belül már jó meleg van. Széles puha, sötétpiros szőnyegen nesztelenül érkeznek az öltözőbe. Fehér bőbitás fekete ruhás asszonyok kezdik itt kihámozni a türelmetlen kis lányokat, meleg belépők, sálók, boak és cipők tömkelegéből. Végre ismét tükör elé kerülnek, a garderohek nagy kritikus tükre elé, amely az utolsó vizsga önmaguk és néha a közvetlen szomszédnő felett is. Egypár akaratos hajfűrt, szallagcsokor, virág még a kellő ügyességgel helyére kerül, aztán büszke önértzettel es egy útkos kis megelégedett mosolylyal fordulnak sarkon a tükörtől. Mehetünk! hangzik itt is, ott is vigan, de legtöbbszörre már türelmetlenül. És kilépnek a mistikus, szorosan bezárt öltözőből a fényárban uszó előcsarnokba, azaz lépcsőházba. Itt már egész sereg frakkos fehér keztyüs rendező fogadja őket, csupa fess, vig kedvű fiu, akik mély meghajlással titkos diskrét vizsgálódással kérnek engedelmet a felkíséréshez. Itt is, ott is kisebb csoportok haladnak felfelé, a gardedamok suhogó sleppje von közöttük kisebb nagyobb távolságot. A lépcső utolsó fordulójánál kis rokokó asztal áll. Itt kell bmondani a türelmetlen, kipirult arcu Babyknak, Duciknak, Manciknak, komoly keresztnevet is, azután övükhöz erősítve a kapott táncrendet, csillogó szemmel néznek fel a bálterem kitért nagy szárnyajtói felé. Egy pillanatra talán el is áll a szívük dobogása, de sietni kell, mert futótűzként éri utol őket a hir már a lépcsőn. Öfenségeik már

Bácsmegeye közgazdasági állapota.

Bács-Bodrogvármegye érdemes s kiváló szak-képzettségű közgazdasági előadója a közgazdasági bizottsághoz benyújtott eme terjedelmes és a közgazdasági élet minden részletére kiterjedő, nagy gonddal készített jelentésében számol be megyebeli közgazdasági állapotainkról:

Az 1907. évi termés eredmény azt a jóslatot, melylyel az 1907. évi június 1-én keltezett jelentésben a termés kilátásait jeleztem, fájdalom, teljes mértékben igazolta. A kalászos növényekből csakugyan gyöngye termést kaptunk s ennek szalmatermése többnyire silány volt. Egyedül a tengeri termés volt részben jó, részben közepes.

Az 1907. évek őszi hónapjaiban a talaj a tartós szárazság folytán annyira megkeményedett, hogy annak felszántása vetés alá csak csekély mértékben volt lehetséges. A gazdáknak a nagyobbik része tehát csak november havában szánthatott és vehette el a búzát. Ellenben a korábban elvetett buza rosszul kelt ki; amit későbbben vetettek el, az is csak december havában kezdett csírázni, de megbokrosodni már nem volt képes.

A december havi enyhe és nedves időjárás az őszi vetésekre kedvező hatást gyakorolt, hanem a január havában bekövetkezett 10–12 fokos fagy az alig kicsirázott és hótakaró nélkül álló buzavetéseket kétségkívül okozott kárt. Hogy minő a kár, az majd csak az enyhébb idő beálltával válik nyilvánvalóvá a maga teljes mivoltában.

Általános képet kilátásainkról azonban már is rajzolhatunk magunknak. Vármegyénkben eddig az őszi vetés az őszi hónapokban rendszerint szépen kikelt és megbokrosodott. Ahhoz képest aztán, hogy kapott-e hótakarót, vagy sem, jól, vagy kevésbé jól kitelelt. Azonban március havának enyhébb napjaiban már valóságos zöld pázsitként és sokat ígérően állott szemeink előtt.

Vajha rossz profétának bizonyulnék, de félek, hogy őszi vetéseink eddigi teelése, s ezt megelőző rossz szántási viszonyok és az elébb említett egyéb kedvezőtlen körülmények, *terméskültségeiket bizony-bizony nem a legbiztosabb színben tüntetik föl.* A későbbi időjárás az eredményt még befolyásolhatja kedvezően, az kétségtelen. De bizonyos az is, hogy a felsorolt hátrányos körülményeknek, legalább az őszi vetéseket illetőleg, vármegyénk ezidei gazdasági életében nyoma marad.

Igen élénk érdeklődés tárgyát képezte ország-szerte az utóbbi időben is a *munkásmozgalom* és ennek keretében elsősorban természetesen a *kivándorlás*, helyesebben ezuttal a *visszavándorlás* kérdése. Magától értetődik, hogy vármegyénkben *én is utána néztem e fontos mozgalomnak.* Első sorban, örömmel említem fel, hogy a földművelésügyi kormányzat tényleg széleskörű intézkedéseket

tett hazatérő véreink itthon való helyzetének lehetőleg kedvezővé tételére, nevezetesen munkás kezek foglalkoztatására. A legtöbb helyütt azok, akik munkába akartak állni, nyomban kaphattak fizetéses foglalkozást.

Vármegyénkben több helyen érdeklődtem a visszavándorlókról vezetendő *statisztikai jegyzékek* iránt és ennek az érdeklődésnek eredményeként konstatálnom kell, hogy ezeket helyi-kezelés hiányosan vezetik. A kulai járásban például az erre vonatkozó főszolgabírói intézkedésnek január 10-ikéig nyomát sem találtam. Lehet, hogy azóta ebben a tekintetben történtek intézkedések.

Adatok hiányában tehát kerestem az érintkezést a visszavándorlókkal magam is, amire a saját érdeklődésem kivül az a körülmény is késztetett, hogy sok cselédkereső gazda előjegyeztem a maga cselédszükségletét. E gazdák legtöbbje csak megyénkbeli cselédekre reflektál, más megyebeli cselédet felfogadni nem óhajtván. A visszavándorlókkal való érintkezéssel tehát két irányban is tehettem volna szolgálatot. Egyrészt az idegenből hazatérő véreinknek akik ekként foglalkozáshoz juthatnak, másrészt pedig gazdátársaimnak, akiknek egyike-másika ezuton megkapta volna a szükséges munkaerőt.

Sajnos, hogy ebben a tekintetben érzékeny csalódás ért. És pedig a visszavándorlók részéről. Azok közül, akikkel érintkezni alkalmam volt, mintegy $\frac{3}{10}$ -ed rész egyenesen azzal felelt felhívásomra, hogy ők sem itt nem szegődnek el, sem pedig munkába állani nem hajlandók. Megadták a felvilágosítást is, hogy miért? Egyszerűen azért nem, mert ők *csupán a téli időszakra jöttek haza s egyáltalán nem szándékoznak itthon maradni.* Tavasszal útra kelnek ismét. Vagy kimennek megint Amerikába, vagy ha oda nem, akkor Németországba.

Korainak tartanám, hogy ebből a tanulságból messzebb menő következtetést vonjunk le mindjárt a visszavándorlás legelején. Lehet, hogy ez csupán vármegyénkben jelentkező tünet s az sincs kizárva, hogy ez az előre kijelentett kivándorlási szándék nem fog abban a mértékben valóra válni, amint ezuttal szerzett tapasztalatomból következtethető volna. Mindenesetre azonban szomorú jelentőségű tünet ez s még szomorubb volna, ha tényleg valóra válnék. A kivándorlás okozta vérvettség nagy csorba nemzeti és gazdasági életünkön egyaránt, ehhez kétség nem fér. Erre a szomorú tudatra valósággal fölfrissítő hatással volt a visszavándorlás híre, mely egy szebb jövő perspektíváját nyitotta meg az aggódo hazafiúk lelke előtt. Korai volna, ha már is a visszavándorláshoz fűződő reményeink letörése előtt állnánk. Reméljük a legjobbat. Azonban hiba volna, ha a szomorú tünet előtt szemet hunynánk s ha ezzel a tünettel mindjárt az első jelentkezés pillanatában nem foglalkoznánk azzal a komolysággal, amelyet a kérdés nagy hordereje köteleseggünké tesz.

Szinte felüdül az ember, ha erről a kérdéstről átszop a legközvetlenebb rokon kérdésre, a

vármegyénkben uralkodó általános *munkásvisszonyokra.* Jól eső érzéssel konstatálom, hogy ebben a tekintetben a *viszonyok javulásáról számolhatok be.* A javulás kétségtelenül jelentkezett már a legutolsó aratás tartama alatt és szemmel látható ma is.

Az okokat nem kell hosszasan fejtegetnem, hiszen tudvalevők mindnyájunk előtt. Részben van a viszonyok kedvezőbb alakulásában jelentékeny mérvben annak, hogy a szociálista igaztások nyomában nem jelentkeznek azok a boldog állapotok, amikkel az igaztók a becsületes munka mellől a munkásságot a magok szekerének tolasára igyekeztek csábítani. Bizonyos kiábrándulás észlelhető a munkásság körében s reményünk lehet rá, hogy a kijózanodásnak további gyümölcse is terem. Másrészt javítottak a helyzetet más körülmények is. Legelső sorban az, hogy a munkások *állandóan nagyobb napszám mellett dolgoznak.* Mi sem illusztrálja ezt jobban, mint épen a téli hónapok munkabéré, ami eddig általában 1 korona volt, most pedig 1 korona 60 fillér és 2 korona között váltakozik.

Ezzel kapcsolatban azonban az érem másik oldala, a *gazdik helyzete annál sötétebb.* Egyrészt a munkabérek emelkedésével újabb teher szakadt a gazdaságra, melynek pedig a terhei eddig is megpróbálón sulyosak voltak. Azután ránk szakadtak a csaknem elviselhetlen pénzügyi viszonyok is s ezzel a rendesen élvezett hitel megvonása, ami bénítólag hatott a gazdálkodás minden ágára.

Mindennek a hatása már is sok helyen rombolóan jelentkezik. Hogy mást ne említsék, ott van a gazdag agrárius község, *Bácsszenttamás.* A múlt év vége felé éppen ebben a községben nem kevesebb mint *tizenkilenc gazdának a birtokán jelent meg a végrehajtó.* Ugyanitt a megyei virilisták száma 1906-ban még 37 volt. Ez a szám 1908-ban lepadt 27 re. Vegyük a földforgalmat. Hiszen a földek névleges értéke meg van ma is, az bizonyos. De jellemző tünet, hogy *földvásárlás az utóbbi időben a lehető legkisebb mérvben fordul elő.* Mind olyan jelek, melyek hangosan hirdetik és bizonyítják, hogy a gazdaközönségre nehéz idők virradtak és amelyek mind sürűbben tűnnek föl egyik községeink után a másikkban.

Óhajandó, hogy a sok mostoha körülmény között legalább a pénzügyi viszonyok javuljanak minél hamarabb és minél gyökeresebben. Ez a dolog valahogyan még képes volna ellensúlyozni a gazdaközönség sok egyéb baját. Olvassuk a hírt, hogy a nemzetközi pénzügyi dermedtsége itt is, ott is engedett valamit. A legfőbb ideje, *mert gazdáink már nem sokáig állják a hitelforrások teljes elapadását.*

Rácz György,

Bács-Bodrogvármegye
közgazdasági előadója.

jönnek. A bálterem pazar fényözönben káprázik. Suttogás, suhogás mindenütt, — túl a terem másik végén nagy, gyönyörűen dekorált podium emelkedik. Lépcsőit vastag szőnyeg fedi, délszaki növények szegélyezik. A közepén két öblös támlás székek, előtte kis asztal. Jobbról balról székek sorakoznak hozzájuk. Ő fensége Augustus főhercegasszony és József főherceg kíséretének szánva. A rendezők már izgatottan járkálnak ide-oda, végre megjelenik az ajtóban a hírnök. Jönnek, jönnek, száll ajkáról ajkra az ige, míg az összes jelenlévők tömörülve kíváncsian tekintenek a főbejáró elé. Aztán jó ideig nem látni, nem hallani semmit. Ő fenségeket itt fenn is üdvözlük a bálnyák és notabilitások, a főrendező. A főhercegasszony már helyet is foglalt. Előtte gyönyörű virágcsokor illatozik az asztalkán. Mosolyogva társalog a körülötte csoportosuló hölgyekkel, amíg fensége ura állva marad és a bál védőivel Budapest nagynevű előkelőségeivel ereszkedik beszélgetésbe. Az üdvözlő Rákóczy-induló már elhangzott, a táncosnők és táncosok türelmetlenül várnak, ekkor Ő fensége Augustus főhercegasszony megadja az engedélyt a tánchoz. Szép, ropogós csárdásra zendít a cigány, s egyszeribe megélenkül a terem. De csak pár percig tart ez és már is halkan, édesen egy csodaszép boston melódia száll végig a termen. Nincs senki, aki nem örülne ennek; nincs senki, aki ne szeretné ezt az uralomra jutott, hasonlíthatatlanul szép sikkes táncot. Most két rendező hosszú piros szalaggal végig repül a termen és kordont von. Egymásután bujnak az elkerített terrainra a párok. Csillogó szemű, szép budapesti leányok, feszes uniformisok és elegáns frakkok társaságában. De persze csak a művészi bosztonozók merészkedtek ide, a fenséges pár szeme elé. A többiek csak kívül táncolnak, amennyire a sokaság azt megengedi. Boston és csak boston, semmi más. Ezután egy négyes

következik, de ekkor már 11 óra multával a fenséges pár távozik. Magukra hagyja a mulatókat.

12 óra felé az étterembe vonul mindenki. Itt is, ott is vig társaság találkozik össze az asztaloknál. Szép asszonyok, boldog fiatal leányok, mosolygó mamák magyaros jókedvvel élvezik a pihenésre szánt órácskát. A cigány majd itt, majd ott hajlik egy kis lány füle felé és huzza, édesenbusan a mi szép magyar nótáink egyikét. És de gyakran komolyodik el egy-egy mosolygó leányarc ilyenkor, míg egy égő szempár ott mellette hosszan felejté tekintetét rajta. De már is máshol huzza a cigány; míg itt pezsgős poharak csörrennek össze, tisztán, finoman és a tekintetek most már találkoznak. Ugyan ki volna a megmondhatója, hány titkos boldogságnak, hány szomorú könnyáztatott éjszakának volt már okozója, bevezetője egy-egy ilyen tekintet?

Tüzes, ropogós csárdás jön ezután, a friss teremben pihenés után. A cigány vigabban huzza, a párok mámoros jókedvben csoportosulnak köréje. Egy-kettő kiválik közülük, feltűnően össze-össze illő párok. De a sarkantyuk pengenek, vig ujrázás hangzik. Ki láthat ilyenkor a szivekbe?

Hanem hiszen már ugyis reggel felé jár az idő. A nagy boltives ablakok összehuzott függönyein keresztül tűrken dereng a regg. A mamák álmosan ülnek egymás mellett és már csak néha váltanak pár szót. — De a leányok nem akarják mindezt látni, — hiszen most jött meg az igazi jó kedv és több a hely a tánchoz. A mama még kénytelen pár touret engedélyezni — Istenem, hiszen megint bostont játszik a cigány, — bucsuztatóul.

A virágok hervadtak már, a frizura ideálisan rendetlen. A terem egyik végén már fel is tűnik 2–3 szolgálatkész táncos belépővel, boakkal a karjukon. A leányok még terveket szőnek a többiekkel, a következő bálokról és találkozásról, mikor

valaki már a belépőjükkel áll mögöttük. Mosolyogva bólint az egyik, kis borzas fejével valami kérdésre válaszul. S egy szál félig kinyitott illatos kis rózsabimbó a hajából éppen a kérdező lábai elé hull. Az lehajol érte és szóvaltanul ügyesen, az aranyszínűs atilla zsebébe csusztatja. — Hogy a szívével gondolkozik-e, mikor ezt cselekszi, de jó volna tudni annak az elpirult kicsi leánynak.

Nagy gárda kíséri le őket a lépcsőn, ki a kocsiig. Kint a szürke, ködös reggeli képi utcán vigan hangzik még egyszer: „A viszontlátásig”. Dideregve, álmosan helyezkednek el a kocsiban, egy köszönés még és a kocsis a lovak közé csap. Behunyják a szemüket, úgy robognak haza felé. A járda, az egész utca fehér, mikor kiszállanak a kapu előtt. Elsietnek a havat seprő, nagykeztűs mosolygó házmeister mellett és pár perc mulva otthon vannak megint. — A gyűrött bálruhák, hervadt virágok már nem részesülnek figyelembe. A suhogó, hódító kis bálkirálynők pár perc mulva mélyen alszanak és álmodnak bostonról, rózsáról és egy pár furcsa tekintetű szemről. Csupa kedves epizód és emlék.

De nem csak emlék. Mert másnap a déli korzón, ha egy kicsit álmosan is, de frissen, már alig győzik fogadni a sok ismerős köszöntését. És talán még előkerül közöttük az is, akit bolondos fejjel várnak a kicsi leányok, aki el is jön, — de a rózsát a zsebében felejtette.

Ilyen a farsang a mi szép fővárosunkban. Évről-évre megújulnak az estélyek, velük az epizódok, a sors kiszámíthatatlan forgatagában. Váltakoznak az arcok és az alakok, — és sok kicsi leány mosolyogva gondol vissza a sima parkettra, amit immár átenged kezdő kis társnőinek, valami tisztá nagy érzéssel a szívében — és jövődö boldogsággal.

== Zenta város új polgármestere. A régóta üresedésben lévő Zenta város polgármesterei állást e hó 7-én töltötték be. A városi közgyűlés, melyen ifj. *Vojnits István* alispán elnököl, a három jelölt közül *Szárics Géza* eddigi helyettes polgármestert választotta meg egyhangú lelkesedéssel. Az új polgármestert — egy csekély töredéktől eltekintve — a város valamennyi pártja minden osztálya szívesen látja polgármesterei állásában, mert mindenki reméli, hogy széleskörű tapasztalatait, nagy munkarejét a város fejlődéséért, haladásáért, a lakosság javáért fogja érvényesíteni. A választást — hír szerint — egyesek meg akarják föllebezni.

== Gyelmis Gerőt, a 67-es pártok jelöltjét egyhangulag választották meg 48-as programmal. A kormánypárti 48-asok hiába dolgoztak ellene, minden ellenmozgalom meghiusult. A közjogi elvek vesszőparipájával tehát gyöngye harci eszköznek bizonyult a komoly munka és tudás erejével szemben.

Báró Vojnits István és a bácsmezei orvosok.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1908. február 8-án.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottságának mai ülésén élénk feltűnést keltett báró *Vojnits István*nak a gazdasági cselédek gyógykezelése körül észlelt orvosi mulasztások ellen való erélyes állásfoglalás iránt benyújtott indítványa. Báró *Vojnits István*t, aki az orvosi karnak nagytisztelője, azoknak anyagi és erkölcsi érdekeit mindenkor teljes erejével mozdította elő, a humanizmus meleg érzése, a cselédség egészségének nagy érdeke indította javaslatának előterjesztésében. Hogy álláspontja helyes, fölfogása a törvényes szellemnek megfelelő volt, bizonyítja az a körülmény, hogy indítványát egyhangulag fogadták el.

Az orvosi fiókszövetség, melynek élén derék, önzetlen férfiak állanak, bizonyára megtalálja a módját annak, hogy a kérdés a közkívánalomnak megfelelően oldassék meg.

Báró *Vojnits István*nak fontos és érdekes indítványa így hangzik:

Tekintetes közigazgatási bizottság!

A vármegye közönsége átérve azon nagyfontosságú hivatást, melyet az orvosi kar betölt, mindenkor készséggel járult hozzá, hogy ebbeli álláspontját tényekkel is dokumentálja; ebből folyt az, hogy a községi orvosokat és családtagjaikat nyugdíjogosultakká tette, fizetésüket — ha mindjárt sok helyütt átérte az ama nyomasztó terhet, mit ez által a községekre rótt, — legalább 1600 korona összegre emelte, tette pedig ezt humanitárius és a nemzeti politika szempontjából.

Ezek folytán méltán elvárhatta, hogy az orvos urak is megszabadulva a létfenntartás legnehezebb gondjaitól, magasztos és fontos hivatásuknak lelkiismeretes pontossággal tesznek eleget; a legnagyobb rész meg is felel kötelemének és hivatása magaslatán áll.

Legutóbb azonban sok helyütt egy *sajnos tünet mutatkozott*, mely az előző állásponttal nem egyeztethető össze és melynek tudomásra hozását ép a *közérdek és a hatósági orvosi kar reputációja szempontjából szükségesnek tartok*.

Az új *gazdasági cselédtörvény* kimondta azt, hogy a gazdasági cselédek, azok feleségei és gyermekei is a törvényben előírt megszorítások mellett, a gazda költségére orvosoltassanak és gyógykezeltesenek; ezen gyakorlat a birtokosok legnagyobb részénél eddig is gyakorlatban volt és így új kötelezettséget nem teremtett; a gyakorlat szerint az *orvossal meg-*

egyeztek, ki azután eme összegért a gyógykezelést eszközölte.

Ezen eddigi gyakorlattal úgy látom a bács-bodrogmezei orvosi fiók-szövetség nem volt megelégedve, mivel az egyes járások székhelyén tartott értekezletén eme *gyakorlattal teljesen szakított és új fizetési skála behozatalát határozta el.*

Ha a szövetség megállapodása csakis arra terjedne ki, hogy az egyes birtokosoknak, kik nem a saját, hanem más községbeli orvos igénybevétele mellett óhajtják cselédjeiket gyógykezeltetni, erre vonatkozólag külön díjat állapít meg; — ez ellen mi észrevétel sem lenne tehető; de sajnos, több helyről beszerzett adat azt igazolja, hogy ezen hatáskörön túlterjedve, egyes orvosok a *községgel történt megállapodás díjaiért nem gyógykezelik saját betegeit*, továbbá, hogy itt a határozatában a *szövetség nem tesz különbséget az előbb jelzett más községbeli orvos és a községi orvos gyógykezelése között*, már pedig lehet, hogy a községi orvos nem tud, vagy nem akar az ugyanazon községhez tartozó egyes birtokossal átalányösszegben meg egyezni, *de a községi szabályzatban megállapított látogatási díjért beteghez jönni tartozik annyiszor, a mennyiszer ezt a viszonyok megkívánják.*

Épp azért, midőn ezt az 1876. évi VI. tc. 15. és 16. §-ai alapján a tekintetes Közigazgatási Bizottságnak tudomására jutnám, indítványozom: mondja ki a Közigazgatási Bizottság, hogy

I. *Sajnálattal vett tudomást arról, miszerint egyes községi orvosok a szabályzatban megállapított díjért saját községi betegeit nem akarnák gyógykezeltetni, azért rendeletet bocsájt ki valamennyi elsőfoku hatóságához, hogy az közegeit utasítsa, hogy szigoruan ügyeljenek fel arra, hogy az orvosok a megállapított látogatási díjakért betegeiket gyógykezeljék*, ha esetleg oly eset jönne tudomásukra, hogy ezt tenni nem akarnák, úgy azt a megtorló intézkedések megtétele végett azonnal jelentsek be illetékes hatóságukhoz.

II. *Miután pedig az orvosi fiók-szövetség ezen határozata által, melyet az 5-ik pont legjobban világít meg, hatáskörén túlterjedve oly rendelőkezést gyakorol, mely a fennálló törvények és rendelkezésekkel nem mindenben egyeztethető össze, elrendeli, hogy minden egyes járásban az orvos fiók-szövetség idevonatkozó határozata haldék nélkül szerzetessék be és ezekkel felszerelve, miután ezek elbírálása hatáskörét túlhaladja, eme ügyet az idevonatkozó iratokkal együtt a m. kir. belügyminiszterhez felterjeszti.*

Tisztelettel

Báró *Vojnits István*.

Vármegyei közigazgatási bizottsági ülés.

— Saját tudósítónktól. —

Zombor, 1908. február 8-án.

Bács-Bodrogvármegye közigazgatási bizottsága ma tartotta *Fernbach* Károly főispán elnökletével rendes havi ülését, melyen jelen voltak: báró *Vojnits István*, *Szemző Gyula*, *Szemző István*, *Piukovich József*, *Karácson Gyula*, *Vojnits István* alispán, *Popp György* min. tanácsos pénzügyigazgató, dr. *Pavlovits Simon* főorvos, dr. *Molnár Károly*, *Michailovits Kornél* főjegyző, *Faragó József* kir. tanfelügyelő, *Sztankovich György*, az államépítészeti hivatal főnöke, *Scultéty Ferenc* árvászéki elnök, *Popovits Aurél* kir. főügyész-helyettes, *Falcione Lajos*.

Fernbach főispán megnyitván az ülést üdvözlő a megjelenteket; különösen *Popp György* pénzügyigazgatót üdvözlő miniszteri tanácsossá történt kinevezetése alkalmából, amihez becsület, eredménydus munkásságával szolgált reá.

Popp György halás köszönetet mond a főispánnak róla történt szíves megemlékezéséért.

Kijelenti, hogy mint a múltban, úgy a jövőben is a vármegye javát szíven fogja viselni.

Dr. Pavlovits Simon megyei főorvos, kir. tanácsos jelenti:

Az általános egészségügyi viszonyok e hó folyamán jelentékenyen javultak, úgy hogy azok az előző hó közegészségügyi állapotához képest kedvezőknek mondhatók.

A hevenyfertőző kórok körül észleltettek:

1.) *A roncsoló* toroklob 15 községben. Megbetegedett 231, meggyógyult 173, meghalt 39, ápolás alatt maradt 19.

2.) *A vörheny* 34 községben mb. 1009, mgy. 613, mh. 192, á. a. m. 204.

3.) *A kanyaró* 12 községben mb. 266, mgy. 230, mh. 23, á. a. m. 13.

4.) *A hagymáz* 14 községben mb. 149, mgy. 104, mh. 16, á. a. m. 29.

A tiszti főorvos jelentésével kapcsolatosan báró *Vojnits István* indítványt tett, melyről más helyen emlékezünk meg.

Faragó János kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a vall. és közokt. min. *Mátrai Ferenc Fernbach* pusztán áll. tanítót jelen minőségében a sándorfalvai tanyai áll. népiskolához áthelyezte, a *sajkásgyörgyei* áll. el. iskolának újbóli bebutorozására a kellő államsegélyt engedélyezte.

Ugyancsak a vall. és közokt. miniszter hozzájárult azon előterjesztéséhez, hogy a *titeli* áll. polg. fiúiskola épülete, mely ezen célra nem alkalmas, teljesen lebontassék és helyette egy új, alkalmas épület a kir. kincstár költségén felállíttassék.

Az elmúlt hónapban *Zsablya, Szond* és *Kossuthfalva* községek képv. testületei áll. iskolák szervezését kérték, mely kérelmüket áll. iskolák létesítése iránt a vall. és közokt. miniszterhez pártolólag felterjesztette.

Az 1907. évi XXVII. t.-c.-ben megállapított tanítói fizetések és korpótlékok fedezésére a közs. és felekezeti jellegű elemi népiskoláknál működő tanítók részére a nagym. vall. és közokt. m. kir. miniszter ur a múlt hónapban 24800 korona államsegélyt folyósított.

Az elmúlt hónapban hivatalosan meg lettek látogatva az ókéri, *ófutaki, ujfutaki* r. kath., az *ókéri* és *újsóvi* ág. ev., az *újsóvi* ev. ref., az *ósovői* áll. az *ókéri*, *ósovői, ófutaki* és *zentai* gör. kel. a *zentai* közs. izr. és magán elemi iskolák, továbbá a *zentai* közs. jellegű polg. leányiskola, az *ósovői* áll. az *ófutaki* és *ujfutaki* gör. kel. ovodák, összesen 64 tanteremben.

Ezen tanintézetekben a következő hiányokat észlelte: *Az ókéri ág. ev. el. népiskola tulzsujolt.*

Az ófutaki és ujfutaki r. kath. el. népiskolák felszerelése hiányos.

Az ósovői áll. ovoda épülete *alacsony, szűk* és ezen célra meg nem felel.

A *zentai* közs. polg. leányiskola meg nem felelő szűk szobákban van elhelyezve, felszerelése nagyon hiányos.

A magyar nyelv tanítását illetően a törvény által előírt taneredményt nem találtam az ókéri, ósovői és ófutaki gör. kel. szerb tan nyelvű el. népiskolákban.

Az itten felsorolt hiányok orvoslása iránt az illetékes hatóságoknál a kellő lépéseket megtette s amennyiben az imént felsorolt népiskolákban a magyar nyelv törvényes tanítási eredményét még a folyó tanévben eszközzendő hiv. iskolalátogatásai alkalmával ismételt nem tapasztalná, a megtorló intézkedések iránti javaslatát a közig. bizottságnak annak idején be fogja terjeszteni.

Popp György miniszteri tanácsos kir. pénzügyigazgató jelentése; I. *Egyenes adóban*: Az 1908. évi január hóban befizettetett 262403 kor. 47 fillér. Az 1907. évi január hóban 426312 kor. 07 fillér, az elmúlt hóban kevesebb 163908 kor. 60 fillér, az 1908. évi január hó 1-től január hó végéig befizettetett 262403 korona 47 fillér, a múlt év hasonló időszakában 426312 korona 07 fillér. Ez évben kevesebb 163908 korona 60 fill. II. *Hadmentességi díjban*: Az 1908. évi január hóban befizettetett 6310 korona 86 fillér, az 1907. évi január hóban 12679 korona 12 fillér. Az elmúlt hóban kevesebb 6368 korona 26 fillérrel. Az 1908. évi január hó 1-től január hó végéig befizettetett 6310 korona 86 fillér. A múlt év hasonló szakában 12679 korona 12 fillér. Ez évben kevesebb 6368 korona 26 fillérrel. III. *Bélyeg és jogilletékben*: Az 1908. évi január hóban befizettetett 254093 korona 19 fillér, az 1907. évi január hóban 277064 korona 80 fillér. Az elmúlt hóban kevesebb 22971 korona 61 fillérrel. Az 1908. évi január hó 1-től január hó végéig befizettetett 254093 korona 19 fillér, a múlt év hasonló időszakában 277064 korona 80 fillér. Ez évben kevesebb 22971 korona 61 fillérrel. IV. *Fogyasztási és italadóban*: Az 1908. évi január hóban befizettetett 7051 korona 16 fillér. Az 1907. évi január hóban 7568 korona 17 fillér. Az elmúlt hóban kevesebb 517 korona 01 fillér. Az 1908. évi január hó 1-től január hó végéig befizettetett 7051 korona 16 fillér. A múlt év hasonló

időszakában 7568 korona 18 fillér. Ez évben kevesebb 517 korona 01 fillérrel.

Sztankovits György kir. főmérnök jelenti: A thatósági közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő.

Az állami beruházásból engedélyezett utépitési munkák a beállott kedvezőtlen téli időjárás miatt az összes vonalakon szüneteltek, az utépitéshez szükséges kőanyagok szállítása azonban a Kerény—Kossuthfalva—topolyai törvhat. közút 18 58—28 01 km. szakaszán *Kossuthfalva* és *Topolya* között, a *Zombor-palánkai* that. közút 50 463—55 284 km. szakaszán.

Bácsfőváros és *Boróc* között, a kályi vasuti állomáshoz vezető that. közúton és a tiszai-istvánfalvai vasuti állomáshoz vezető that. közúton folyamatban volt.

Az áll. beruházási hitelből folytatólag 1908. évben programmszerűleg kiépítendő that. közutakra vonatkozó tervek és műveletek az állam-építészeti hivatal által munkába vétettek, részben befejeztettek és kereskedelemügyi miniszterhez felterjesztettek, minek alapján a helyszíni közig. bejárás az *apatini—gombosi* that. közút 4 5—14 2 km. *Szilágyi és Szond* közötti szakaszára vonatkozólag f. é. február 12-ére kitézetett.

A vasúton szállítandó kőanyagokra a mérsékelt díjtételek a hirdetés mellőzésével szolgálati uton f. é. január 1-től szeptember 30-ig terjedő érvénytel en engedélyeztettek s így a kőanyag szállítása iránt az intézkedések megtétettek.

A *temesvári posta és távirtda igazgatóság* értesítése szerint a vármegye területén az óbecse—zsabolyai, Szabadka—zombori, Szabadka—topolyai, Szabadka—bajai, Szabadka—zenta—óbecsei, újvidék—titeli, Zombor—apatini, Zombor—Kula—Ujverbász—óbecsei és Zombor—hódság—palánka—újvidéki törvényhatósági áramkörök kiépültek és ezzel kapcsolatban Apatin, Bácsalmás, Hódság, Kula, Palánka, Topolya és zsabolyai kir. posta-távirtda hivataloknál *távbeszélő központok létesültek.*

Részvett a *Titelnél építendő vasuti hid építése* ügyében f. é. jan. 8-án a *keresked. miniszteriumban megtartott értekezleten*, hol is megállapították, hogy a hid építése legcélszerűbben a vasuti bejárások alkalmával megállapított helyen, vagyis *Titel község déli szélén* közös vasszerkezettel és 6 5 m. pályaszélességgel volna eszközölendő. Ez esetben a hid építési költsége 2340000 kor. Az érdekeltség részéről felajánlott hozzájárulások ezen előirányzott építési költségösszeghez viszonyítva oly csekélyek, hogy ez alapon a hid létesítése nem és csakis tetemes állami hozzájárulás mellett lesz biztosítható.

Ugyancsak részt vett a *gombos-erdődi államvasuti vonalnak átépítésére a dunai gőzkomp helyett létesítendő Duna hidépítése* céljából f. é. január 17-én Gomboson megtartott tárgyaláson, hol a többi kiküldötttel egyetértőleg kérték, hogy az áthelyezendő törvhat. közútról *részlettervek készítsenek és hogy azok kivétel előtti hozzájárulás végeit bemutassanak és pártolják Gombos község kiküldöttjeinek abbéli kérését, hogy a Gombos vasuti állomás áthelyezése folytán ujonnan építendő hozzájáró ut építése kizárólag a m. kir. államvasutakat terhelje*, illetve az áll. beruházási hitelből építessék ki és hogy a létesítendő Duna-hid ne csak vasuti, hanem egyúttal közuti, illetve legalább gyalog közlekedésre is rendeztessék be.

Popovits Aurél kir. főügyész-helyettes jelentése:

A felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki fogházban a rend és tisztaság példás, a felügyelet és biztonság kifogástalan, szokási eset nem fordult elő.

Az egészségi állapot jó, ragályos betegség nem fordult elő, az elmúlt hóban a fogház kórházában egy letartóztatott sem állott gyógykezelés alatt.

Az élelmezés, mely úgy a kir. fogházfelügyelő, mint a fogház orvosa és általa is a szabályok értelmében szigorúan ellenőrzötték, kifogástalan, szerződészerű panasz miatta nem tétetett.

A fegyelem szigorú, fegyelmi büntetés a múlt hó folyamán úgy az őrség körében, mint a letartóztatottknál nem szabott ki.

A zombori kir. törvényszéki fogházban a múlt hó folyamán 63 letartóztatott volt elhelyezve és pedig:

1. Jogérvényesen elítelt: elzárásra 2, fogházra 16, börtönre 30, fegyházra 1.
2. Felelősség alatt álló vizsgálati fogoly: 4.
3. Elítéletlen vizsgálati fogoly: 10.

Az 1907. év december hó utolsó napján a létszám 53 főből állott, míg a múlt hó végén 63 volt.

Az egészséges és munkaképes jogérvényesen elítelt letartóztatottak kivétel nélkül részint házi, részint pedig nyomdai munkával foglalkoztatnak, mely munkák után a múlt hóban az állam részére 51 kor. 70 fill., a rabok részére pedig 63 kor. 50 fill. jövedelem folyt be.

A zombori kir. törvényszék fogházából a

múlt hó folyamán úgy az országos fegyintézetbe, mint a kerületi börtönbe egy letartóztatott sem szállítottott, feltételes szabadságra egy sem bocsátottott.

A fogház szabályszerűen és teljesen fel van szerelve, a letartóztatottak osztályozása az építési viszonyoknak megfelelően lehetőleg keresztül vitétt s általában a fogház kezelése jó és szabályszerű.

Az apatini, hódsági és kulai kir. járásbíró-sági fogházakban úgy a rend és tisztaság, mint a fegyelem és közbiztonság kifogástalan.

A bezdáni gazdakör.

— Saját tudósítónktól.

Bezdan, 1908. febr. 3.

A bezdáni gazdakör életrevaló, a gazdák érdekeit előmozdító eszméje, melyért az itteni közélet vezető tagjai már jó ideje buzgólkodnak, végre testet ölt. Ugyanis e hó 1-én megalakult a gazdakör.

A község háza tanácsterme megtelt elsőrendű gazdáinkkal, jelenvolt a községi előljáróság teljes számban és a község befolyásos intézői.

Az alakult értekezlet vezetésére *Molnár Ferenc* isk. igazgatót kérték fel, aki hosszasan és behatóan foglalkozott a gazdakör társadalmi és gazdasági feladatával.

Bosnyák János, a község jegyzője ismertette a viszonyt a vármegyei gazdasági egyesület és a vele kapcsolatos gazdakör között. Felolvasta a 37 pontból álló érdekközösséget és kifejtette a gazdakör célját és működés körét.

Az alapszabálytervezetet *Czirfusz János* olvasta fel, mit a jelen voltak egyhangulag elfogadtak.

Megválasztották a tisztikart, a 12 tagból álló választmányt és *február 16-ára* kitézték a végleges megalakulást, melyre a vármegyei gazdasági egyesületet meghívták.

A gazdakör részére a község átengedi a népkönyvtár helyiséget, mit 12.000 korona előiránnyal megépít; addig hivatalos helyiségül a község háza tanácstermet veszi a kör igénybe.

81 gazda irta alá a belépési nyilatkozatot; de erős mozgalom indult meg aziránt, hogy a gazdakör önálló működést biztosítson magának és a vármegyei gazdasági egyesülettel a viszonyt — ha a kapcsolat beáll is — bizonyos pontokra korlátozatlanná tegye.

Kosárfonók mozgalma.

— Saját tudósítónktól.

Monostorszeg, 908. febr. 10-én.

Talán megyénk egyetlen községében sem foglalkozik annyi munkáskéz, mint Monostorszegen. A kosárfonás, s különösen a gazdasági kosarak készítése számos családnak egyetlen kereseti foglalkozása. Még többen vannak, akik a kosárfonást — a téli munkaszünet idején — mellékfoglalkozásként üzik. A termelők száma az utóbbi évek alatt megüszereződött. Hozzávetőleges számmal nem kevesebb mint 100—150 ezer darab gazdasági kosár kerül piacra csupán Monostorszegről.

Ahol termelés van, ott következképpen kifejlődik a kereskedés is. A monostorszegi kosárfonó munkások is azon vették észre magukat, hogy lassan-lassan a kosárkereskedők kezébe jutottak, s keresményük egy részét kénytelenek voltak a közvetítőknak átengedni. Ilyenformán legkevesebb 10 ezer korona vándorolt évről-évre Apatinba, a kosárkereskedők zsebébe.

Zabik László kezdeményezésére *Gubitz* Kálmán áll. isk. igazgató mozgalmat indított a monostorszegi kosárfonók körében, a kosárfonók helyi termelő szövetkezetének megalakítása érdekében. Az eszmét a községi előljáróság és az értelmiség is lelkesen felkarolván, kérvénnyel járultak *Fernbach* főispánhoz, hogy az ügyet a földmivvelésügyi miniszteriumnál támogassa. A földmivvelésügyi miniszterium meg is bizta dr. *Horváth* Jánost, az „Orsz. Központi Hitelszövetkezet” igazgatóját és *Zabik* László igazgatót, hogy a monostorszegi kosárfonó szövetkezet megalakítása iránt a szükséges intézkedéseket megtegyék.

A kiküldöttek f. hó 7-én Monostorszegre érkeztek. Az alakuló gyűlést az áll. iskola helyiségében tartották meg óriási érdeklődés mellett. A szövetkezet 110 taggal meg is alakult. Mükö-

dését azonban még nem kezdte meg. Elnökökké *Nagy Béla* plébánost és *Tessényi Oszkár* községi jegyzőt neveztek ki. A szövetkezet ügyvezető igazgatójává a közgyűlés *Gubitz* Kálmán isk. igazgatót választotta meg.

A szövetkezet életképességét biztosítottnak látjuk azon nagy lelkesedésben, melyet az alakulás alkalmával tapasztaltunk. Az eddig jegyzett 110 drb. 30 koronás üzletrész a szövetkezet megnyitása után megkészszerződik, mert az előjegyzések még mindig sűrűn folynak. De előnyös auspiciumnak kell tartanunk a földmivvelésügyi miniszterium kilátásba helyezett anyagi támogatását és azt is, hogy a kincstári erdőből esetleg átengedendő fűzes kezelése szintén a monostorszegi kosárfonó szövetkezet üzletkörébe lesz kebeleztve.

Kitartással, lelkes buzgalommal a monostorszegi kosárfonók szövetkezetét egyike a legerősebb háziipari gócpontjává lehetne fejleszteni.

Mindenesetre kívánatos, hogy a szövetkezet introdukciója a fehér vesszőből készített kosarak mesterségének elsajátíttatása legyen. Legelőször is hát egy ilyen tanfolyam rendezését kérjük.

Longinus.

HIREK.

Hazug törvény.

(Társadalmi dráma 3 felvonásban. Irta: **Molnár Gyula dr.** Bemutatták a budapesti Nemzeti Színházban 1908. február 7-én.)

„Legjobb az, ami közel van, — abból alkosd művedet.” Longfellownak ez a mondása leginkább drámai művekre vonatkozatható. A szinpad író, aki érdeklődést akar kelteni, ezt az állítást érheti el legkönnyebben, ha aktuális témához nyúl. Ez egyik fő oka annak, hogy a történelmi dráma napja leáldozóban. A régmúlt idők s azoknak emberei a szuffiták alatt megjelenve, közönyös elméssel és szivekkel kerülnek szembe. Lett legyen *Prém József* vagy *Shakespeare* a szerző, nem tudja ezt a részvétlenséget teljesen megtörni. Persze, vannak furfangos emberek, mint *Maeterlinck*, aki érti a módját annak is, miként lehet a történelmi dráma cégére alatt modern embereket és tárgyat becsempészni. Ehhez azonban a belga írónak zengzetes nyelve, pompás constructionalis képessége, hatást előidéző trükkje, meg egyebek kellene.

Szóval a társadalmi dráma kell a népnek. És ez természetesen is. A szinpad: tükör, melyben saját énünket látjuk. Hol a szatira gunyos torzításban, hol pedig a dráma nagyításában, amely jellemünknek jó és rossz tulajdonságait tárja elénk, tódítva rajtuk, hogy szembeötlőbbek legyenek. A való és a szinpad élet között az a különbség, mint egy miniature-festmény és szinpad diszlet közt. A miniature festője minuciózus gondossággal festi meg a legapróbb részletet, sokat beszél és keveset mond: pleonasmusba esik. A szinpad festője egy pár markáns ecsetvonással emeli ki a contourokat, szüksézu és éppen ezért könnyebben érteti meg magát.

Molnár Gyula dr. új darabjában társadalmi munk egyik legkényesebb s régóta vitatott kérdésével foglalkozik: a törvénytelen gyermek sorsával. Ez irányban ez az első szinpad mű. Csodálatos, hogy a hazai drámai szerzők, akik pedig előszeretettel szokták fittogatni az elnyomottak iránti részvétüket, akik a bukkott nőket, házasságtörő asszonyokat rokonszenvenessé igyekeznek tenni darabjaikban — a törvénytelen gyermek kérdésére még nem vetették magukat. Pedig mindenképpen hálás téma. Mesés drámai összeütközések kínálkoznak ezzel kapcsolatban. Az igaz, hogy ehhez a tárgyhoz nem lehet és nem szabad barbár kézzel nyulni. Puffogó frázisokkal ezt nem szabad elintézni és krokodiluskönnyekkel nem lehet maradandó hatást elérni. Józan elme kell ide, mely objektive tud itélni és emberi jogtalanságok és nyomoruságok iránt fogékony szív, mely szánalmat érez a kítaszítottak iránt. És természetesen drámai találat, amely ismeri a szinpad beállítáknak minden csinját-binját. Olyan három kellék, mely ritkán egyesül egy emberben.

Tavaly, a *Bavard lovag* előadása alkalmával, már jeleztük *Molnár* észrevehető haladását a drámai technikát illetőleg. És most újra örvendetes fejlődést konstátálhatunk ez irányban.

A darab meséjét nem adjuk, hiszen ugyanis ismeretes az olvasó előtt. Megrázó filippika a törvénytelen házasságban született gyermek mellett, aki bűnhődik a szülei vétkeért. Akiben eredendő bűn lakozik már születése pillanatában. Akinek az a legfőbb véte, hogy — megszületett. Forró és lelkes szavak hangzanak a fenálló társadalmi és erkölcsi szabályok ellen. Bátor, merész és lendületes elvek nyögözik le a hallgatót és kénytelen igazat adni a fényes dialektikájú írónak. A darab hőse, a törvénytelen gyermek, súlyos dilemába

kerül. Választania kell szülője és nevelő anyja között. A szíve az utóbbihoz vonja, de a kötelesség parancsoló szava az előbbihez kényszeríti. Magyar szellemben nevelkedett és anyja, kit a pápa felbujtatott, arra akarja bírni, hogy a románok mellé álljon. A nemzeti kérdésnek bevitele csak emeli a téma aktualitását és érdekességét, másfelől pedig erősbíti a drámai összeütközést. Hozzájárul még, hogy a hős menyasszonya, egy alispán-leány, mikor megtudja, hogy vőlegénye voltaképpen nem az, aki, — hallani sem akar róla. Nincs más expediens Detre Juorra nézve, mint a halál. Nincs, ami marasztalná. A fényes pálya, megnyitott előtte, bezárult. A csillogó múltból a kétségbeesett jövőbe néz és megborad tőle. Sorától lesújtva, szerelmében csalódva, Detre Juon félreéli az utóból. Egyszerű és becsületes lelke féli a bizonytalanságot és remeg a bonyodalomtól. Nem gyenge és gyáva, sőt: erős lélek és bátor a konokságig. Lerázza magáról a bilincseket, mikkel a társadalom bebéklyőzte. Nem akar megalkudni a körülményekkel, mert nem tud. Nem pillanatnyi hangulatának engedve, elkésredve vet véget életének, hanem hosszú megfontolás, mindeneknek mérlegelése után jut a konkluzióra, hogy ő fölösleges. Ezért rokonszenves és ezért megrázó. Nemcsak a maga sorsa fáj neki. Nem kiábrándult szerelmes, aki boldogtalanságában megöngyilkolja magát. Érzékeny a mások szenvedései iránt is. Az az általános karakterisztikon, amely kifejezésre jut benne: hogy csak kényelmesen szeretné végig élni az életét, minden összeült zéstől menten, — ez teszi alakját emberivé és élővé. Hozzászólt a környezetéhez, beleélt magát a tudatba, hogy kicsoda-micsoda. Nem csoda hát, hogy megtörik őt a sorscsapások. Intelligentiája fellázad és undorodik a műveletlen, közönséges parasz-asszony láttára, — jobb érzése pedig azt sugja, hogy mégis csak az anyja. Szomorú és megrázó történet, mely szánalmat és rokonszenvet ébreszt a vergődő lélek iránt.

A Nemzeti Színház együttesen tőle telhetőleg igyekezett a szerző intencióit érvényre juttatni. Az ensembleből magasan kivált *Hajdu*, a pápa személyesítője. Epizódalok és mégis önkénytelen előtérbe lépett. Jellemző és eredeti ravaszkodással játszott meg szerepét. Minden mozdulata, minden szava, karakterisztikus maszkja: élénk megfigyelő tehetségéről, pompás alakító talentumáról tanuskodott. Ez a fiatal ember, aki nemrég került ki a színi akadémiáról, máris kész művész. Meglátszik rajta tanárának, *Gál Gyulának* gondos keze. Ha így folytatja, mihamarabb a legelső köze jut. A hős szerepében *Mihályfi* szimpatitást tudott kelteni. De ez minden, amit érdeműl felemlíthetünk. Játékmodora a kothurmusos darabokra utalja. Nem értjük, miért játszatják modern drámában. *Jászi* Marinak a román anya rolegében voltak szép momentumai. Mikor szemben áll a nevelő anyával, mikor sirva könyörög hadd láthassa fiát, — de különben ő maga is kényelmetlenül érezte magát a nem neki való szerepben. Elekra világhírű alakítója nem tudott beilleszkedni a közönséges román asszony szerepébe. Ő tud fenséges lenni, de egyszerűbb lelki amóciókra képtelen.

Szacsavay az apa és *Helvey* Laura a feleség szerepében duettben énekeltek. *Szacsavay* lépétnyoman kitört Petur bán és olyan szénfalhasogatást vitt véghez, hogy még a felső régiókban is mosolyoghattak rajta. Mindketten a Nemzeti Színház reliquiái. Jó volna már a megérdemelt nyugodalomba küldeni őket.

Rózsahegy és *D. Ligeti* Juliska jóízűen szerelmeteskedtek. Ez a két művész valósággal kiritt egyszerű beszédmódjával és természetességével a hangoskodók közül. *Jaulay* Erzsébet, *Mihályfi* partnere, szépségével és mesés toilettejével tűnt föl. Értelmesen beszél. Alakító képessége minimális.

A főszereplők niveauiban játéka dacára a darab nagy sikert aratott. Különösen a második felvonás sikerült végjelene után viharos tapssal szőlították a lámpák elé a szerzőt.

Mielőtt ismertetésünket lezárnók, nem hagyhatjuk megjegyzés nélkül néhány fővárosi kritikus referációjának utzóli hangját. Ezek a jó emberek, akik egy személyben drámaírók és bírálók, éktelelenül dühöngenek, ha nem a saját darabjukról van szó. Ilyenkor felrúgnak jó izlést, tisztességet és a sárga földig lecsepülnek a konkurrens művét. Kivált, ha az nem a céhükből való!

Élénk fényt vet ez a mi gyalázatos irodalmi viszonyainkra.

Vér Pál.

Téli hangulat.

Fehér szemfödő fedi be a tájat. Téli álmodalszik a természet. Kitekintek ablakomon s önkénytelenül e gondolat tolakodik agyamba: Mily boldogtalan lehet az, akinek nincs meleg szobája, téli ruhája. Szobámban meleget adó tűz pattog s

én nézem a lángokat s azt hiszem egy percre, hogy a lángok meglevenedtek s beszélni kezdenek. Mesélnék boldog gyermekkoráról, midőn ott ültünk a kályha mellett a szülői ház ebédlőjében kis öcsémrel s hallgattuk édes anyánk meséjét. Regélget az ifjúkor ezer ábrándjáról, midőn a tűz pattogó lángja mellett szőttem az ábrándokat. Mesélget arról a boldog korról, midőn kis pólyás babát tartottam kezeimben s a kályha világa mellett daloltam neki. Édes hangok zavarják meg gondolataimat, kis fiúcskám lép mellém, karjai átölelnek s im most ő kér mint régen jó anyámat én: Meséljen valamit.

— Meséljek édes neked? Mond hát miről?

— Kint zug a vihar; itt bent meleg van, de sokan vannak gyermekem, akiket a vihar csapdos, sokan vannak, akiket a sors üldöz. S nemcsak kint van gyermekem hideg. Hány szívben nincs láng, szeretet! Hányan vannak, kik elűzik a szenvedőt, kik üldözik az igazat, s kiknek könyörtelen szíve fagyasztóbb az északi szélnél. Azért gyermekem szivednek melegét a szeretetet őrizd meg mint a legdrágább kincset.

Kialudt a kályha, kis fiam álmosodni kezd, fejcskője öiembe hanyatlik, csókjaimmal zárom le szempilláit, s még ő édesen szendereg, kezem imára kulcsolom s úgy áldalak tégedet Teremtő Istenem.

Dr. Hannig Györgyné.

Gyors jegyzetek.

Ha követem a vallás tanítását: és az élet minden grádusán tehát a gyakorlatban is szorosan betartom az Isten tíz parancsolatát: hosszú, meglegedett életre teszek szert, tiszteletet, rangot és mérsékelt vagyont szerzek. „Szeresd felebarátodat, mint tennenmagadat.“ „Ne ölj.“ „Isten nevé hiába ne vedd“ és a többi parancsolat mind olyanok, melyek különösebb önfigyelmezés nélkül is megtarthatók. Előveszem a filozofiai tudományok egyes ágazatait, (a logikát, etikát, aestetikát, sociológiát stb.) mindegyiket áttanulmányozva, arra a meggyőződésre jövök, hogy utjuk egy, de különféleségüknek, más-más természetüknek fogva is egyet szolgálnak: a szép, a nemes, a jó megismerésére és megkedvelésére.

Csodálatos tehát, hogy a jó és szép léptenyomon hívogat: és a bűnös ember mégis földi javak, szenvedélyek, pillanatnyi élvezetek után tör. Az ember még *gyarló*: még nagyon tudatlan — még a legalacsonyabb műveltségi fokon áll. Ezt a tényeket, a napi események igazolják. — Egy-egy jó könyv mindannyi gyógyír a század betegségére, a tulásra; de első sorban a tudatlanságra.

—jz.

Választások Zentán. Zenta város közgyűlése a napokban adóhivatali tiszté Tóth Istvánt (Mucsi), írnokká pedig Kiss Árpádot választotta meg.

Ujvidék város pénzeit — a városi közgyűlés határozata értelmében — valamennyi ottani pénzintézetben helyezik el.

A zombor-öbcei vasut árudijszabása ellen kel ki erőlesen dr. Balaton Gyula öbcei főszolgabíró, aki a kereskedelmi miniszterhez intézett nagyszabású, kiünően megokolt indítványában ezeket mondja:

Meg van szervezve a termények értékesítésére a külföld piaca, jó árut is lehetne kapni a szállítványokért, ámde a Bács-Bodrogh vármegyei helyi érdekű és az öbce—zombori helyi érdekű vasutaink hallatlan magas szállítási tarifái, mintha csak azért volnának a tarifák cimboraszójjára emelve, hogy ezen isten-áldotta vidék belterjes művelését egyenesen lehetlenné tegyék.

Kiáltva hirdetik ezen tarifák a földművelő kisbirtokosnak: „Ne haladj! maradj meg őseidnek ekeszarvánál, ne termelj zöldséget, zöld babot, tököt, paradicsomot, ugorkát, paprikát stb., mert megélsz te a buzából is. Ne egyél fehér kalácsot, ha apád kukorica málen nevelkedett.“

Az ily félszeg, érthetetlen vasuti politika — igaz, hogy az elsőbbségi részvényesek osztalékának összegét emeli, de — tönkretesz minden igyekezetet, elnyom minden ambíciót, utját állja minden haladásnak s letöri még bimbókorában népünk jólétének virágát.

De reméljük, hogy nem fog ez örökké így

tartani. Az agrár iránynak itt is diadalmaskodni kell, leküzdvé az akadályokat.

Javaslatom tehát oda terjed, hogy a Nagyméltóságod által folyósítandó segélyből első sorban a helyi uttörők — Berény Béla, Kovács Ferenc Huszka, Gerber Nándor, Dr. Tripolszky János és Szmik Gyula öbcei birtokosok, kik közül ez utóbbiak igen igen nagy áldozatokat voltak kénytelenek eddig, sajnos eredménytelenül (mert a vízvezető csövek nem voltak jók) befektetni — volnának segélyezendőek és pedig akként, hogy a nagy beruházások árán létesült telep fentartásánál a napszámberék részleges fedezésére államsegélyt kapnának, másrészt pedig, hogy a vasuti szállításoknál megfelelő viteldijkedvezményben részesüljenek, ma különösen enékkül a termények értékesítése csaknem a lehetlenséggel határos és azoknak külföldön elhelyezése kivihetetlen.

Az ujvidéki vízvezeték ügye egy időre megakadt. A kameniczi szigeten eszközölt próbafurások nem feleltek meg a várakozásoknak. A város most más irányban próbálgat.

Nemesség adományozás. A király *Schneider* Frigyes szabadkai 6. honvéd gyalogezredbeli, várakozási illetékekkel szabadságot örnagnak és törvényes utódainak a magyar nemességet adományozta „zajoli“ előnévvel.

Házasságok. Nemes-podhragyi dr. *Hozics* Zoltán halasi ügyvéd e hó 27-én d. e. 1/2, 11 óra-kor vezeti oltár elé *Bosnyák* Erzsike kisasszonyt, Bosnyák János bezdáni jegyző és neje sz. Csihás Mária urnó leányát, lapunk kitünő tollu munkatársát.

Günther Ferenc, a Bácsmegeyi Gazdasági Egylet ügyvezető igazgatója eljegyezte *Karácson* Margit kisasszonyt, Karácson Gyula kir. tanácsos, Bácsmegeye nyug. alispánjának nagymiveltsgü leányát, a megyebeli előkelő társadalom egyik ünnepeit szépségét.

Dr. *Dohány* Sándor budapesti ismert ügyvéd eljegyezte *Kráhl* Nellyke kisasszonyt, dr. Kráhl Lipót szabadkai ügyvéd művelt és kedves leányát.

Korenek József kazsai jegyző eljegyezte *Schumacher* Luiza kisasszonyt, Schumacher József cservenkai földbirtokos leányát.

Hihut János szabadkai törvényszéki aljegyző eljegyezte *Steifelmayer* Mariska kisasszonyt Överbászról.

Kalcsin János zombori tanító eljegyezte *Parsetich* Mariska polg. iskolai tanárnőt.

Csalikovits Vilmos ujvidéki kereskedő e hó 9-én tartotta Titelen esküvőjét *Baderlicza* Hajnalka kisasszonnyal, özv. Baderlicza Györgyné urnó bájos leányával.

Uj kaszárnya Ujvidéken. Ujvidék város legutóbbi közgyűlésén Balla Aladár főispán igen fontos s a város közzgazdasági életére fölötte kedvező körülményről tett jelentést. A Lima viz lecsapolása ügyének tárgyalása során Balla főispán tudomásul adta, hogy a kormány részéről a vársánc és állandó hid iránti kérelem méltányos elbírálást nyert; a vársánc minden ellenérték nélkül megy a város tulajdonába, csak kaszárnyát kell építeni, amelynek céljaira a telket is ingyen adja a katonai kincstár. A hídsánc területét 3 millió koronát ajánlanak illetékes helyen s nemcsak 150 hold szabadul fel, hanem a szomszédos területek értéke is nagyban emelkedik. Az állandó hidra vonatkozólag értékes Kossuth miniszter elhatározása, hogy a hidvámszedési jogról a város javára lemond.

Egy pénzintézet bukása. Az uj-palánkai segélyegylet, egy egész tömeg szegény embernek okozva veszteséget, kárt, épen a szegény embereket döntve talán hosszas időkre nyomorba, megbukott. Az ugyszólván megmagyarázhatlan, rejtélyes bukás mindenfelé konsternációt, megbotránkozást, haragot keltett. Az eddig foganatosított vizsgálat eredménye szerint 218,000 koronán felül hiányzik. A 99,000 koronaáru részvénytőke és a tartalékalap teljesen elveszett. Sőt elvész még a betéteknek is a 35—40 százaléka. *Filke* Pál volt tanító és könyvelő lelkiismeretlensége eredményezte a bukást, amelynek igazi okát még igen sokan nem tudják. Valószínűleg előmozdította a bukást a sok osztalék és a betétek után fizetett nagy kamat. *Filke* nyolc éven át volt könyvelő. Az igazgatósági tagok birtokát egy szegedi pénzintézet, mint hitelező már betáblázta nagy összegekkel. Maga a község is veszít, mert neki is volt betétje. A legtöbb kárt azonban napszámások, szegénysorsu iparosok szenvedik.

Az ujvidéki hatodik gyógytár föllállítása mellett a városi közgyűlés is állást foglalt. Dr. Szlezák Lajos, aki a gyógytárak szaporítását fölölegesnek tartja, a határozatot megfélebbezte. A belügyminiszter — értesülésünk szerint — már megbarátkozott a 6-ik ujvidéki gyógyszerár föllállításának a gondolatával.

Az újvidéki mérnöki hivatal tisztállítását a napokban töltötte be, *Baumhauer* Jánossal.

Színészet Topolyán. A *Szigethy-féle* színház, mely ezidőszerint Kiskőrösön működik, e hó vége felé Topolyán kezd meg előadásait.

Március 15-ike Zomborban. A március 15-iki szabadság ünnepet rendező állandó bizottság Vértesi Károly elnöke alatt ülést tartott, melyen megállapították az ünnepély sorrendjét. Elnök kéretett fel a városház termének ezen alkalomra való átengedésének megszerzésére s a két dalárda felkérésére. Március 15-én délután 4 órakor kezdődik az ünnepély, kedvező idő esetén a városház erkélyéről mondának a beszédek. Az elnöki megnyitó beszéd után dr. Novák Elemér mondja az ünnepi beszédet, dr. Hermann Antal szaval. Este társasvacsora lesz, azután tánc. Vacsora alatt az alkalmi beszéd megtartására Vértesi Károly elnököt kérte fel a bizottság.

Halálozások. Dr. *Parragh* Elekné Gyöngyön a napokban 27 éves korában meghalt. A jólelkű urnőben *Tóth* Lajos zentai nyug. gym. tanár a leányát gyászolja.

Ábrahám Mihály adai községi aljegyző a napokban 35 éves korában meghalt. Nagy részvételt temették el.

Schön Antal, a Bajai Kereskedelmi és Iparbank kiváló képzettségű vezérigazgatója, hosszas, kínos betegeskedés után a napokban meghalt. A társadalom minden rétegének őszinte részvételével temették el.

Wessely János ny. adóellenőr a napokban Újvidéken 90 éves korában meghalt. Végtisztességén sokan voltak jelen.

Jorda József, újvidéki áll. polg. iskolai tanár, lapunknak egyideig volt munkatársa e hó 8-án meghalt. A derék pedagógust nagy részvétellel temették el.

Potzta György palánkai jegyzőt nagy csapás érte. Laci nevű 2 éves fia a napokban meghalt.

Klein Lipót zentai kereskedő, a Schlesinger és Polakovits gabonaexport-cég megbízottja a napokban meghalt.

Dr. *Pávlovits* István, újvidéki ügyvéd, az újvidéki közéletnek, különösen a szerb társadalomnak egykor kimagasló alakja a napokban 78 éves korában meghalt. A fényes gyászszertartást *Sevits* püspök, az elhunytak meghitt barátja végezte.

Záray Emil, szabadkai törvényszéki tisztviselő e hó 10-én 36 éves korában meghalt.

Perl Mátyás, Apatin községi iskolájának tanítója 23 éves áldásos működése után a napokban meghalt. Nagy részvétellel temették el.

Knöller Jakab ny. zombori tanító a napokban 69 éves korában meghalt. Temetésén karársai testületileg jelentek meg.

A szabadkai ügyvédi kamara köréből. A szabadkai ügyvédi kamara közhírré teszi, hogy dr. *Szilágyi* Károly ügyvédet Zombor és dr. *Tischler* Aladár ügyvédet Hódság székhelyül a kamarai lajstromba felvette.

Névváltoztatások. Kiskoru Mihalecz József bacsstopolyai illetőségű, bajai lakos „Lombos“-ra, Reiner Ferenc bajai illetőségű budapesti lakos „Mérő“-re, Svraka Mihály bajai lakos, valamint Julianna, Etel, Mátyás és Mária gyermekei „Szarka“-ra, kiskoru Schönthal Hugó szabadkai lakos földmivesiskolai tanuló „Szépvölgyi“-re, Bernschütz Ferenc baszentistváni lakos, valamint Mária, Viktoria, Ferenc, Anna és Julianna nevű kiskoru gyermekei „Balaton“-ra, Petruskó István bajai lakos családi nevét „Bányász“-ra változtatták.

A Dmke internátusa Újvidéken. Újvidékről jelentik, hogy az a mozgalom, melyet a múlt év elején a Dmke újvidéki fiókja indított egy, a szlavoniai tanuló ifjuság számára Újvidéken létesítendő internátus és napközi otthon érdekében, megvalósulás előtt áll. A fiók titkára a statisztikai adatok összegyűjtése után megszerkesztette a kereskedelmi és közoktatásügyi miniszterhez intézendő memorandumot, melyeket a Dmke elnöke, a város képviselőjéből s főispánjából álló küldöttség nyújtott át Kossuth s Apponyi minisztereknek. Hathatós közbenjárásuknak meg is lett a kellő eredménye. — Apponyi elhatározta, hogy egy internátust, mint a napközi otthont maga az állam létesíti s a jelen évi költségvetésben már be is van állítva egy tétel az újvidéki internátus céljaira. Kossuth miniszter pedig nemrégiben értesítette a Dmke-t, hogy az újvidéki internátusnál szlavoniai vasutasok gyermekei számára egyelőre öt, egyenként 200 koronás alapítványos helyet létesít.

Katholikus népszövetségek Bács megyében. Bács megyében legutóbb eme helyeken alakultak kath. népszövetségek: Bácsón, Csantavéren, Mélykuton, Moholon, Adán, Palánkán és Apatinban.

Elűtötte a vonat. A kishegyes—feketehegyi állomáson — mint levelezőnk írja — e hó 6-án a 3. számú váltójánál a 2. és 3. vágány között 16 munkás dolgozott, Papp István előmunkás felügyelete alatt. Még mielőtt az állomásba behaladó 907. sz. vonat a távjelzőt elérte és fűtült volna, az előmunkás a munkásokat felhívta, hogy álljanak félre mert a vonat jön. — Az összes munkások félre is álltak. Később azonban az egyik munkás, Süveges Mihály a közlekedő vonat felé a vágány irányában hátra lépett és e közben a robogó vonat elűtötte. Súlyos sérüléseket szenvedett. A vizsgálat megindult.

A szabadkai ref. templom terveire hirtetett másodszori pályázaton a következő jellegű ellátott tervek érkeztek be: 1. „Calvin“ (I.), 2. „Kalvin“ (II.), 3. „Kalvin“ (III.), 4. „Körben ő“, 5. „Nyugodt vonalak“, 6. „Körben pont“, 7. „Egy darab 2 filléres bélyeg“, 8. „Dicséret Istenünknek“, 9. „Assymetria“, 10. „Szabadka“, 11. „Te benned biztunk eleitől fogva“, 12. „Ignotus“, 13. „Egy vörös kör“, 14. „Evangelium“, 15. „En házam a te házad is“, 16. „Ima“, 17. „Reformált“, 18. „Konvent“. A 18. számú „Konvent“ jellegű pályaterv szerzője saját érdekében részletes költségvetést is nyújtson be. A bíráló bizottság első ülését február 9-én tartotta.

Előljáróválasztás Kishegyesen. Kishegyesen — mint levelezőnk írja — az üresedésben levő II. bírói állást e hó 6-án töltötték be. Helyet tes bírónak Szokolovits Andrást választották meg egyhangulag. A tisztújító közgyűlésen a járás főszolgabírája, *Császár* Péter elnökölt.

Az apatini járási takarékpénztár e hó 9-én tartott közgyűlésében két új igazgatósági tagot választott és pedig *Ehman* Ferenc tanítót és *Spitzer* Zsigmond kereskedőt.

Bankett a zentai polgármester tiszteletére. Zenta város új polgármestere, *Szárics* Géza tiszteletére a választás napján társasvacsorát rendeztek, melyen több tőzsbán ünnepelték a polgármestert és a választást vezető alispánt, ifj. *Vojnits* Istvánt.

A topolyai Népbank R.-T. Ezen, a napokban alakult új pénzintézet vállalatának fontosabb része ezek:

A társaság üzletkörét képezi minden takarékpénztári, bank- és váltóüzleti körébe tartozó üzleteknek saját számlára, vagy bizományképen való kötése és lebonyolítása különösen:

pénzösszegeknek, takarékbetéti könyvek és pénztári jegyek kiállítása mellett, valamint folyó számlára való átvétele;

váltók, bel- és külföldi követelések, utalványok, kötelezvények, [ötvények és bármimű hitelpapírok vizsgálata és beszedése;

gazdasági és ipari vállalatok létesítése, üzembe vétele, fejlesztése, vagy azok céljaiból kereskedelmi társaságok alakítása;

hitelegyletek és hitelszövetkezetek alapítása, ilyenek alapításában való részvétel, vagy ilyeneknek kezelése és hitelműveletek heti befizetésre;

alkalmi egyesületek ügyeinek vezetése és ilyenekben való részvétel;

értékpapírok, külföldre szóló váltók (devisák), ércpénzek, ingók, ingatlanok, aktív követelések vétele és eladása;

igényvények kiállítása, ezeknek és osztály-sorsjegyeknek, valamint egyéb sorsjegyeknek elárúsítása;

értékpapíroknak, arany- és ezüstdrágaságokra, ékszerekre, kereskedelmi és ipari árukra kölcsönzési, illetve előlegezési üzlet;

jelzálogos kölcsönök engedélyezése és ily kölcsönök engedményezése;

biztosítási társulatok, valamint egyéb gazdasági és ipari vállalatok képviselőitének és ügynőkségeinek elvállalása;

ingatlanok vétele, eladása, feldarabolása, bérbevétele és bérbeadása;

oly üzletek kötése és lebonyolítása, a melyekre a későbbi közgyűlések az üzletkört kiőhajtják terjeszteni.

Tartama: 50 év, mit azonban a közgyűlés meghosszabbíthat.

Alapítókéje: 100.000 korona, mely 1000 drb. egyenként 100 korona névértékű bemutatóra szóló részvényre oszlik.

Az igazgatóság 8—20 tagból áll, kiket a közgyűlés 10 évre választ.

Az első igazgatóságot az alapítók három évre nevezték ki.

Tagjai: Hesz János, Takács Elek, Kovács Katona Ignác, Csercsiovits Pál, Fekete Imre, Jedlicska Mihály, Jónás János, Izsáki Péter, Gyantár Tamás és Preszburger Sándor.

Ösztöndíj fiatal kereskedők számára. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur az *Erzsébet királyné* ösztöndíj alap 1907. évi kamataiból három egyenként 2500 és egy egyenként 1500 korona értékű ösztöndíj s az 1908. évi kamataiból négy egyenként 2500 korona értékű ösztöndíjat

adományoz s ezekre az alábbi feltételek mellett pályázatot hirdet.

1. Az ösztöndíjak bármelyikének elnyerése iránt oly magyar honosságú fiatalabb kereskedők folyamodhatnak, kik keleti kereskedelmi akadémiái tanulmányaiknak legalább jó eredménnyel történt elvégzése után legalább három évig gyakorlati kereskedelmi téren működtek és e mellett igazolják, hogy a tanulmányozandó terület nyelvviszonyaiban járatosak. Az ösztöndíjak odaítélésénél csak oly egyének jöhetnek tekintetbe, akik katonai szolgálataikat már teljesítették vagy az alól végérvényesen felmentettek.

2. A pályanyertes valamely szabadon választandó és a pályázati folyamodványban megemlíttendő jelentékenyebb külföldi kikötőben, mely nagy tengerentúli kivitellel bír, tartozik legalább egy évet tölteni úgy, hogy ott valamely nagyobb kiviteli cégnél állandó alkalmazást nyerjen, a kiviteli viszonyokat és kereskedelmi szervezeteket tanulmányozza s tapasztalatairól rendszeres jelentéseket és tudósításokat küldjön.

3. A pályázati kérvényhez a következő mellékletek csatolandók:

a) keresztlelvi, illetve születési bizonyítvány, b) magyar honosságot igazoló bizonyítvány, c) erkölcsi és egészségi bizonyítvány, d) családi és vagyoni viszonyokat igazoló bizonyítvány, e) keleti kereskedelmi akadémiái végbizonyítvány.

f) a gyakorlati kereskedelem terén kifejtett működés tartamát és a kiküldetési terület nyelvviszonyaiban való jártasságot igazoló bizonyítvány,

g) a katonai szolgálat teljesítését vagy a felmentést igazoló okmányok (katonakönyv, hadmentességi díjkönyv stb.)

4. A fentiek figyelembe vételével szerkesztett és felszerelt kérvények a kereskedelemügyi miniszter urhoz címezve *február hó 15-ig a szegedi kereskedelmi és iparkamarához* nyújtandók be.

MULATSÁGOK.

A zentai kereskedő ifjak hangversenye.

Zentán, 908. febr. 8-án.

Van Zentán egy egyesület, amely mindenkor kiveszi a részét a farsangban a táncmulatságokból, s amely nemcsak arra törekszik, hogy az anyagi sikert biztosítsa, hanem az erkölcsi siker érdekében is elkövet minden lehetőt. Amit ad, az mindig jó, az mindig magas színvonalú, s ugyan ezért mindig sikerül is. Tavaly s Király-színház tagjai közül Szentgyörgyi Lenkét és Hernáth Kálmánt hozatta le a farsangi táncmulatságára, az idén pedig művész-estélyt hirdetett. A hangverseny programja gazdag, változatos, tartalmas volt.

Bevezetésül *Weisz* Zsófia kisasszony Liszt XIII. Rapszodiáját játszotta briliáns technikával; utána *Orbán* Károly zentai főgymnásiumi tanár felolvasása következett, ki mintegy félóraig szellemenese csevegve világotlatta meg a kereskedői pályát árny- és fényoldalait. A program harmadik szakaként *Weisz* Ármán makói főkantor énekelte Erkel Ferenc „Gana áriáját” nagy érzéssel. Most *Braun* Ilonka kisasszony következett, ki Kiss József „Gedő var asszonya” című remek költeményét szavalta nagy rutinval. Ezután *Szmetana* Dezső hangverseny énekes Budapestről, „Wolfmardala az esti csillagokhoz” című részt énekelte a Tanhauser operából olyan háttal, hogy a frenetikus tapsviharra még ráadásul is kellett szolgálnia. *Heilbrunné* Boros Bella urnő lépett most a pódiumra, s egy gyönyörű műdalt, Aht „Erdei áhítat”, majd az „Ellenállhatatlan” című couplet énekelte, a diletánst messze túlhaladó tehetséggel, amelyre szünni nem akaró tapsvihart követezett, s csak természetes, hogy dalait meg kellett újránia. Hogy a hangversenynek szokásos monológja el ne maradjon, *Rüth* Emil gondoskodott erről, Gabányi „Anyós nélkül” című monológját adva elő meglepő ügyesség- és rátermettséggel, ugyancsak próbára téve nevető idegeinket.

A program utolsó számaiként két ének következett, amelyben ismét *Heilbrunné* Boros Bella urnő, a zentaiak régi kedvence magyar dalokat énekelt a től már megszokott precizitással, s mondhatjuk, ezzel még fokozottabb hatást ért el, mint előző énekszámával, ami természetes is, mert a magyar nótá belopja magát a magyar ember szívébe, lelkébe, s nem egy fiatal leánynak és fiatal urnak járták a táncot a lábai, *Heilbrunné* tüzes, pattogó csárdásait hallva. A hangverseny piece resistance-a gyanánt *Szmetana* Dezső „Deres már az akácának levele” című magyar dalt énekelte hasonló hatással, mint *Heilbrunné* urnő, s bár az óra már fél 11-et mutatott, a közönség még mindig a művészt akarta hallani, kit elhalmozott a tetszés minden kifejezhető jelével.

A hangverseny szereplői a figyelmes rendezőktől egy-egy szép csokrot kaptak. A hangverseny után a reggeli órákig tartó tánc következett, amelyen a négyest 42 pár táncolta.

Jelenvoltak: Asszonyok: Braun Izsóné, Braun Ignácné, Deutsch Vilmosné, dr. Fleisch Miksáné, Heinrich Emilné, Havas Lajosné, Hábermann Dezsóné, Heilbrunn Mórné, Hirschfeld Simonné, Kozár Gyuláné, Lieber Rezsóné, Löffler Adolfné, dr. Méni Sándorné, Mezei Elekné, Piszár Jánosné, Rosenfeld Izraelné, Pál Józsefné, Schlésinger Somané, Stolz Dezsóné, Spitzer Ignácné, Tamás Györgyné és Zentai Jánosné.

Lányok: Ausländer Berta, Ausländer Malvin, Barcsi Hermina, Börcsök Mariska, Börcsök Ilonka, Braun Ilonka, Braun Margitka, Deák Szidi, Deák Szerénke, Deutsch Flóra, Heiszler Irénke, Hauser Etel, Katona Ilonka (Mkanizsa), Keresztesi Mariska, Léderer Juliska, Pál Irma, Pál Emma, Rosenfeld Ilonka, Szél Margitka, Schlésinger nővérek, Tamás Valér, Tamás Sylvia, Törtei Annuska (Mkanizsa), Weisz Zsófia (Makó), Weisz Lotti.

(K. J.)

Az újvidéki kath. főgymnasium hangversenye e hó 5-én fényesen sikerült. Löwinger Károly zongorázott. Hoas Kázmér és Ujhelyi Lajos történelmi vonatkozású párjelenetet adtak elő, nagy színpadi tudással. A férfiak gyönyörűen énekelte Eckerl „Hajós dal”-át. Steiger Béla hegedűn játszott, fejlett technikával. A „magyar dal” című irodalmi becsü melodramát Záhorecz Károly szavalta meleg érzéssel, megrázó drámai erővel és előkelő előadással. Zongorán kísérte Löwinger Károly. A többi számok is magas színvonalon állottak. A hangversenyt reggelig tánc követte.

Polgári mulatság Títele. Vincze Pál titeli vendéglős e hó 15-én polgári bált rendez. Belépőjegy személyenként 80 fillér.

A titeli róm. kath. kör folyó hó 9-én táncal egybekötött 3-ik estélyét saját helyiségében — a Csajkás-vendéglőben — ritka sikerrel. A termetek az intelligencia zsufolóság megtöltötte vallás különbség nélkül és egész a reggeli órákig maradt együtt. — A nagy siker *Hirschbaum* Lajos esperesplébános szeretetreméltó személyében és a szereplők jól megválogatásában keresendő.

A bajai protestáns bál minden tekintetben fényesen sikerült. A hangverseny, mely a táncot megelőzte magas színvonalon állott. *Alföldy* Illa k. a. művészi zongorajátékával — mint mindig — ezuttal is gyönyörködtette előkelő s nagyszámú hallgatóit. *Urhegyi* Jenőné urnó mélabus magyar nótáival, melyeket igazi magyaros modorban adott elő, zajos sikert ért el. *Spiegel* János ügyes szavalatával méltán szolgált rá a közönség tapsára. *Bernhard* Anna k. a. és *Bernhard* Sándor zongora kettősét is figyelemmel hallgatták és tetszéssel honorálták.

A zentai főgymn. ifjusága február 22-én hangversennyel egybekötött tancestélyt rendez. A hangverseny műsora ez: 1. „Magyar induló.” Előadja Kecskeméti zenetanár ur vezetésével az ifjusági zenekar. 2. „Ereszkedik le a f. l. hó” népdal, éneklő a gimnáziumi énekkar. 3. „Kurucok lelke.” Irta: Földváry István; szavalja Pető Sándor VI. o. t. 4. Grieg Edvard „Tavaszzal” (Til Foraret,) venei kép; zongorán játsza: Glücksthal Géza VIII. o. t. 5. „Mi a haza,” melodráma. Szövegét írta: Ábrányi Emil, zenéjét szerette dr. Horváth Ákos. Szavalja: Gelbman Jenő VIII. o. t. zongorán kíséri: Bergi Mihály VIII. o. t. 5. perc szünet. 6. As dur Concert. Szerzi; Reicke E. Kürtszoló; előadja Kecskeméti Károly zenetanár ur. Zongorán kíséri Glücksthal Géza VIII. o. t. 7. „Magyar dalok.” éneklő Spitzer József V. o. t. zongorán kíséri Nagy László VIII. o. t. 8. „Az igazgató ur.” Vigjáték egy felvonásban, írta: Pokorny Emánuel. Személyek. Alapos iskola igazgató Egyedi Dániel VII. o. t. Lajos, fia Kovács Endre V. o. t. Vézna tanító jelölt Polacssek Mór VIII. o. t. Vaskos cirkusz-igazgató Nagy László VIII. o. t. Hannibal, műlovagló Csetle János VIII. o. t. Jeromos, vendéglő szolgáló Brummer Nándor VIII. o. t.

A zombori Napközi Otthon február 22-én tombolával egybekötött tancestélyt rendez, melyre az ügybuzgó rendezőség nagy előkészületeket tesz.

Bácskai karcos.

A dernyei jegyzőt, Dobsinsky Lodomért megdicsérte a főbírája, mert mindent példás rendben talál. Különösen az tetszett neki, hogy az adók, a végrehajtások mellőzésével, simán folynak be.

Hát bizony kellemes dolog az, midőn a végrehajtási *dob sincs* kitéve a zaklatásoknak.

Hazug törvény. A fővárosi szinikritikusok, akik a pajáskodás körén kívül álló írók érvényesülését minden áron meg szeretnék akadályozni, doronggal rontanak neki dr. Molnár Gyula földink legújabb drámájának.

Ezek az urak nyilván úgy okoskodnak: „ha már *hazug törvényről* van szó, hát vonuljon végig ez a *hazug törvény* a kritikán is. Itt se legyen helye az igazságnak.

*

A zombori legényegyleti convictus. A zombori kath. legényegylet kebelében megalakult egy igen életrevaló intézmény.

Csak azt nem értik, hogy egy intézmény, melynek *Kohnvictus* a neve, nem vesz föl zsidókat.

*

Kula község legutóbbi képviselőtestületi ülésen többen megütözköztek azon, hogy az eljárásság vezetői a 40 képviselőtestületi tag helyett csak 35-öt hívtak meg az ülésekre.

A meghívó szétküldői nyilván úgy okoskodtak, hogy a 35 kulai képviselőnek is sokkal több esze van, mint amennyit a községi eljárásság ügykezelése elbir. A 40-től bizonyára össze roskadna a gyöngye alkotmány.

*

Az újvidéki vízvezeték terve nem sikerül az újvidékieknek.

A sors is — ugylátszik — alkalmazkodik az újvidéki viszonyokhoz. Főlöleslegesnek tartja a vízvezeték, mert az újvidéki hatalmi párt ugyse szeret *tiszta vizet* önteni a pohárba.

*

A vármegyei tanítószék méltán panaszkodik, hogy mit ér a csekély fizetésjavítás, ha nincs mellékjövedelem. Az apatini járási takarékpénztár az egyik tanítót, *Ehman* Ferencet, most mellékjövedelemhez juttatta, amennyiben igazgatósági taggá választotta meg.

A tanítók most örömprepsve mondják: — *Eh' mán* beszéd!

*

Békeakció Mukics Simon és Biró Károly közt. A szabadkai függetlenségi kör egyik tagja, *Majláth* István sürgős beadványt intézett a kör választmányához, melyben utasítani kéri Mukics Simont, hogy a város érdekében béküljön ki Biró Károly polgármesterrel. Mukics Simon hívei ezen a beadványon annyira megbotránkoztak, hogy elkeseredésükben egy kiáltottak:

— Csak jöjjön ez az ember vakmerő indítványával, *maj' láth* olyan csodát, hogy futásnak ered.

KÖZGAZDASÁG.

Uj gazdasági tudósító. A földmívelésügyi miniszter Baja t. h. j. f. város területére *Kilbinger* Ferenc püspöki urad. intézőt a gazdasági tudósítói tiszttel bizta meg.

Az apatini gazdákör, mint a Bács megyei Gazd. Egylet fiókja alakult meg. Ideigienes elnöké *Buschbacher* Józsefet, titkárrá *Köhler* Antal tanítót választották meg.

A bács megyei szőlőtermés. *Doroszló* február 5-én. Amint az őszi munkálatok a szőlőkben az igen is száraz talajon nagy ügyel-bajjal bevégeződtek, mivel a tartózkodó időjárást tekintve kevés kilátásunk volt a közeli esőre, meg kellett kezdeni a mélyítést. Ez kemény száraz talajunkon nehezen ment. De később, december 8-ára erős zivatar jött jó esővel, ami az utoljára munkát könnyítette. De a vetések kelését is nagyban elősegítette. Kisebb mérvű olmos esőnk is volt január hó 27-ére. Azóta esőzések és enyhe idők vannak. Most február 2-án, bár az idő téli es nyhe, széllel erősen havazik. Az ut elpusztult; a külső munka szünetel. Borforgalmunk ezideig még csekély méretű volt ugyan, de eladások történtek több ízben is már, hl.-ként 34—39 koronájával, egyáltalán Kadarka fehér borokból. Tehát a borárak elég kedvezőek, csak hogy a vétel kis mennyiségben történik. E hiány pótlására kívánatos volna egy 1000 hl.-ig vásárló borkereskedő megjelenése. Többen adnának már el bort, ha valaki megvenné. (O. I.)

Szeszüzet. Az *Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten*, budapesti központi irodájának V., Mérleg-utca 11. szám. heti üzleti jelentése.

Mai zárlatok Bpsten: Ab vasut Kecskemét. Nagyban Kicsinyben korona

Finomított szesz adózva	167—	172—
Finomított szesz adózatlan	68—	73—
Élesztőszesz adózva	—	—
Élesztőszesz adózatlan	—	—
Nyers szesz adózva	165—	168—
Nyers szesz adózatlan	66—	69—
Denaturált szesz ingyen hordóval és fuvarmegterítéssel	58—	60—

Szerkesztői üzenetek.

M. R. J., Bezdán. Köszönet.

Levelező, Títel. Miféle címekről van szó? Olyan levelet, melyben erről említést tett, nem kaptunk öntől. G. B., Újvidék. Már a múlt hónapban intéztük el. M. A., Nagybaracska. Intézkedünk. Kijavítottuk.

F. M., Béreg. Ha a jelzett irányban valamelyes mulasztás fog történni, nem mi leszünk az okai.

Olvasóegylet, Kossuthfalva. Azért, mert a nevezett hírlapirodától az önök részére előfizetési intézkedés ezideig be nem érkezett.

Újvidéki Takarékpénztár. A lapunk vezéréhez intézett levél, mely e hó 1-ről van keltező, a nagy hófnások miatt csak 5-én érkezett Borsodra, s így 6-án késő este jutott ide, Budapestre. A lapra vonatkozó küldemények egyenesen lapunkhoz (Budapest, Teréz körút 2.) intézendők.

„Folytassam-e ez életet?” Isten ments! de hogy folytassa.

K. J., Zenta. Az ügyesen megírt referátát köszönjük. További munkásságát szívesen és köszönettel vesszük. A kért számokat holnap postára tesszük.

r. Hodság. Az a vasuti tervezet a fennálló viszonyokkal teljesen összhangban áll. Ugyanis Hodság—Bács 15 km; Hodság—Bácsordas 4 km; Bácsordas—Bács 11 km; Bácsordas—Gombos 4 km

T. B., Újvidék. Miletics Szvetozár az óbceci és titeli választókerületeket képviselte.

sn, Zombor. Bocsánat, nem azt üzentük, hogy már egyáltalán nem viselik, hanem hogy leszorulnak a divat teréről, amennyiben a kora tavasziak és nyáriak más, vagyis felhajló alakban kerülnek forgalomba. Elvégre az idény közepén kevés ember dobja el a már meglevőjét. A másik dologban még nem adhatunk határozott fölvilágosítást, mert még nem alakult ki teljesen.

UJ!

UJ!

Folyékony

Vas-Somatose

(Somatose vassal szervi kapcsolatban)

különösen

sápkórosoknak

orvosilag ajánlva.

Étvágygerjesztő és idegerősítő.

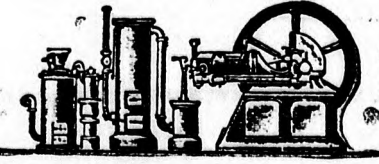
Kapható:

gyógytárakban és drogueriákban.

Legtökéletesebb és legbiztosabb üzemerő!

Elsőrendű gyártmány!

SZIVOGÁZ-MOTOROK

Antracit, koks, valamint faszéntüzelésre egyaránt alkalmas!

Legolcsóbb és legszabályosabb hittel!

Legmesszebbmenő SZAVATOSSÁGI

Üzemköltség körülbelül 1—2 fillér óra-1 óránként

Állandóan raktáron: Nyersolaj és benzin-motorok, lokomoblok és cséplőszerelvények.

ELŐNYÖS FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Dénes B. motor-specialista Budapest

Iroda és raktár: V., Lipót-körút 15. ÁRJEJYZÉK ÉS KÖLTSÉGVETÉS INGYEN!

LEOPOLD GYULA

GARVENS-SZIVATTYUK
rendkívül olcsók,
csak elsőrendű minőség.
Kérjen határozottan:
Garvens-szivattyut
Garvens-művek, WIEN XX/2.
Levelezés magyarul és németül. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Tyukszemet, borkeményedést
azonnal eltávolít a Kaiser-féle
TYUKSZEMHALÁL
ára 70 fillér.
A legjobb és legerősebb
sósorszesz az
ERŐ SÓSORSZESZ
ára 2 K, 1 K és 30 fillér.
Postán szállítja utánvét mellett a
KOSMOS vegyszert és koz-
metikai laboratórium.
GYÖR, BAROSS-UT.

Csemege-konzervek
BARTA-féle erdei gyümölcsbefőttök,
ízük, színpük, gomba-, hus- és főzelék-
konzerveket, nemes borocicákat,
— legkiválóbb minőségben szállít —
előkelőbb műszerekhez készítettével is a
Felkai Konzervgyár, Barta József
Felka (Bacs megye). — Kérjen árjegyzéket!

VÉRSEGENYSÉG, ÉTVAGYTALANSÁG, IDEGESSÉG
gyógyítására a leghatásosabb készítmény a **KRIEGER-féle**
TOKAJI CHINA-VASBOR.
Rendkívül kellemes ízű, erősít, tisztítja a vért.
Kis Üveg ára 820 kor. Nagy Üveg 6 kor. Kapható gyógyszerárkban.
Postán küldi: **KORONA-GYÓGYSZERTÁR** Budapest, Kálvin-ter.

PLATSCHEK VILMOS
elismert legolcsóbb, legzölidább
FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruháza
Budapest, IV., Központi Városház. (Károly-körút).

DIGESTOL GLÜCK
legkiválóbb emésztőpor
Doboz 2 kor.
Postai szájküldés: **FÉHER GALAMB** Gyógyszertár
BUDAPEST, HUNGÁRIA-KÖRUT 93
Kapható minden gyógyszerárkban és drogeriában.

Meglepő haladás!
FICHTENIN
a legkiválóbb, szabadalmilag védett szer, mely mindenfajta fér-
get a lakásban ép úgy, mint mindennemű hernyót, vér-
és levéltevőt és egyéb kert- és valeményben kártékony állat-
kákat és azok petéit azonnal megöli.
Legmegbizhatóbb védőszer szunyog és darás ellen.
Használati utasítás szerint való eljárás mellett biztosítjuk
a feltétlen eredményt.
Vesérképviselők Magyarország részére:
DIAMANT és VADAS
Budapest, VII., Damjanich-u. 36. — Telefon 21-51.

RIVOLI fényképészeti és festészeti műtermében
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI-ÚT 30.
készülnek csak elsőrendű művészies
kivitelben fényképnagyítások, aquarell-
és olajfestmények. Másolások selyemre,
bársonyra, fára, elefántcsontra stb. Gross, függelék, tü stb.,
apró üvegfestményekkel. Porcellánba égetett fényképek sir-
kővekre stb. Miről küldjek ingyen és bérmentve árjegyzéket?

BOGDÁNY
szerencsése páratlan!
Vásároljunk osztály-
sorsjegyet csakis
BOGDÁNY S.
fővárosi sorsjegyiroda r.-t.-nál
BUDAPEST, KAROLY-KÖRUT 20.

Dr. KOVÁCS
KÉZPASZTÁJA
5 nap alatt biztosan hat.
Tegye K 1-20
Dr. KOVÁCS gyógytára
Budapest, Gyár-utca 17.
„Tollast-útkok” ingyen.

Ha fáj a feje használjon
azonnal
Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,
mely 5 perc alatt minden fejfájást megszüntet.
1 doboz 1 kor. 20 fillér. — Minden gyógyszerárkban és drogeriában kapható.
Fővárosi **BERETVÁS TAMÁS** gyógyszer-
árkban **KISPEST,** Rákóczi-
utca 2.
Ingyen postai szállítás 8 doboz rendelésnél.

PARIS
Szállás: Simon Pál
Budapest, VI., Váci-körút 22. sz.
100 szoba 2-20 K-tól feljebb, kizárólagos-
sai és villanyvilágítással együtt. Földsz.,
naplós kávéház, étterem. Villamos vasúti
megállóhely az összes pályaudvarok és
halók felé.

Melyik vendéglőben étkezik Budapesten?
Schuller Kaszinó-éttermében
VI., ANDRÁSSY-UT 39. sz.
Elsőrendű konyha! Naponta zene-estély!

Dr. KOVÁCS J.
hemoptial rendelő-intézet
Mált betegségekben
szemvédők számára
Budapest, Váci-körút 18. sz.

KATZER
szőrmesáru elsőrangúak és az egész
világos el vannak terjedve.
Első és legnagyobb
molylár ellen védő részv. —

Nagyságos asszony,
tudja-e, hogy a maláta-kávé vásá-
rlásánál miért kell Önnek a »Kath-
reiner« nevet hangsúlyozni?
Mert különben annak az
eshetőségnek teszi ki magát,
hogy kétes értékű után-
szót kap, mely a »Kath-
reiner-t« kiténtető, minden
előnyt nélkülöz.
Csakis a
**Kathreiner-féle Kneipp-
maláta kávé**
bírija, különleges előállítás/
módszere révén, a gyar-
matkávé ízét és zamatját.
Méltóztassék azért, Nagyságos asszony,
jól emlékeztetnie vénsi, hogy a valódi
»Kathreiner« csakis zárt eredeti cso-
magokban kapható »Kathreiner-féle
Kneipp-maláta kávé« felirattal és
Kneipp páter arcképével, mint
védjeggyel.

Örökös szemrehányást
tehet magának minden beteg, aki évek hosszú során át túri az ideg-
gyengeség rettentő kínjait, aki mindenféle szert megpróbált már és re-
ményvesztetten néz a jövő elébe anélkül, hogy az ilyen bántalom lekü-
zésére az egyetlen igazi gyógymódot: a villamosságot megkísérelné.
Hány ember élhetne ma boldogan az ő meleg családi tűzhelye
körüli, ha nem volna meg benne az az érthetetlen elfogultság a vil-
lamos gyógymód iránt, amely pedig legtöbbször csodával hatá-
ros eredményeket szokott hozni. Az Elektro-Vitalizer készülék-
nek ma már Magyarországon annyi híve van, hogy nincs város,
de nincs falu sem, a honnan eddig elismerő sorokat nem kapott
volna az intézet és mégis örösi azok száma, akik nem ismerik
ezen áldásos gyógymódot.
Miért nem alkalmazza a villamosságot? Ha gyenge és elernyed, ha
nemi gyengeség és az általános ideggyengeség bántalmait gyótrik,
ha fáj a feje, ha csusz, ha köszvény támadta meg, ha álmatlan-
ságban szenved, ugy saját egészségének tartozik azzal, hogy leg-
alább megismerkedjek ezzel a gyógymóddal, kötelessége. Önnek, hogy
az Elektro-Vitalizer nagy hatásáról magának fogalmat szerezzen.
INGYEN KÖNYV. Hogy pedig ezt mindenkinek lehetővé
tegyük ingyen és bérmentve küldjük meg zárt borítékban az ezen
gyógymódról szóló leírást, anélkül, hogy ezzel bármiféle kötelezettséget
vállalna az illető magára. Ez az ingyen könyv kimerítő népszerű leírás-
ban, gazdagon illusztrált fejezetben ismerteti az Elektro-Vitalizer készü-
léket és az azzal követendő gyógyeljárást. Külön kötet áll férfiak és
külön nők rendelkezésére.
Az „ELEKTRO-VITALIZER” orv. rend.-int. Budapest, Károly-körút 2. félem. 50.
Elismerő levél.
Nagy István, Székesfehérvár, Nádor-u. 1907. június
10. Mióta az Electro-Vitalizer készüléket használok,
minden tekintetben erősebbnek érzem magamat, munka-
kedvem megjött, most már nem érzem magamat álta-
lában oly gyengének, mint ezelőtt. Azért csak a leg-
nagyobb hálámat kell nyilvánítani Önnek kitűnő készü-
léke iránt és biztosítom, hogy mindig a legnagyobb
örömmel fogom az Ön kiváló gyógymódját szenvedő
embertársaimnak ajánlani. Kiváló tisztelettel.

Szelvény egy ingyen könyvre.
Az Elektro-Vitalizer orvosi rendelő-intézetnek
Budapest, Károly-körút 2. félem. 50.
Kérem részemre díjtalanul portómentesen, zárt boríték-
ban elküldeni
a „MODERN VILLAMOS GYÓGYMÓDRÓL”
szóló művet
férfiak részére. A nem kívánt kötet törlendő.
Név: _____
Cím: _____

„Sirolin” Tüdőbetegségek, hurutok, számar-
köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.
Mint hogy értéketlen utazafokat is kínálunk, kérjen mindenkor
„Roche” eredeti csomagolást.
F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”
Kapható orvosi receptre a gyógyszerárk-
ban. — Ára üvegenként 4.— korona.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Csak akkor valódiak, ha mindegyik doboz Moll A. védjegyét és aláírását tünteti fel.

A Moll A.-féle Seidlitz-porok tartós gyógyhatása a legmakacsabb gyomor- és altest-bántalmak, gyomorgöres és gyomorhív, rögzített székrekedés, máj-bántalom, vértelenség, aranyér és a legkülönbözőbb női betegségek ellen, e jeles házi szernek évtizedek óta mindig nagyobb elterjedést szerzett.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 2 kor.

Hamisítások törvényileg fenyítettek.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Csak akkor valódi, ha mindegyik üveg Moll A. védjegyét tünteti fel és „A Moll-féle sósborszesz” nevezetesen mint fájdalomcsillapító be-dörzsölési szer köszvény, csusz és a meghűlés egyé-következményeinél legis-meretesebb népszerű.

Egy ónozott eredeti üveg ára 1 kor. 90 fill.

Moll-féle gyermekszappan.

Legfinomabb, egészen új módszer szerint készített gyermek és női szappan, a bőr gyökere gondozására és ápolására úgy gyermekek, mint felnőttek számára.

Egy darab ára 40 fillér. Öt darabé 1 korona 80 fillér.

Minden darab gyermek-szappan Moll A.-féle védjeggyel van ellátva.

Fő-szétküldés:

Moll A. gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító által Bécs, I. Tuchlauben 9.

Vidéki megrendelések naponta posta-utánvét mellett teljesíthetnek. — A raktárakban tessék határozottan Moll A. aláírásával és védjeggyel ellátott készítményeket kérni

Várandós állapotban

levő anyáknak nincs jobb barátjuk, mint a SCOTT-féle Emulsió. Testi gyengeség és bágyadság ha kinozza őket, úgy a SCOTT-féle Emulsió épp oly csodálatos, mint kielégítő hatással jár. **Uj erőt és új életkedvet** kölcsönöz a SCOTT, mintha varázsital lenne. De még több örömet okoz a szülőknek, ha a csecsemő megszületik, mert egészséges színében és erős formában a szülők különösen gyönyörködnek. Ez onnan van, mert az anya által bevett

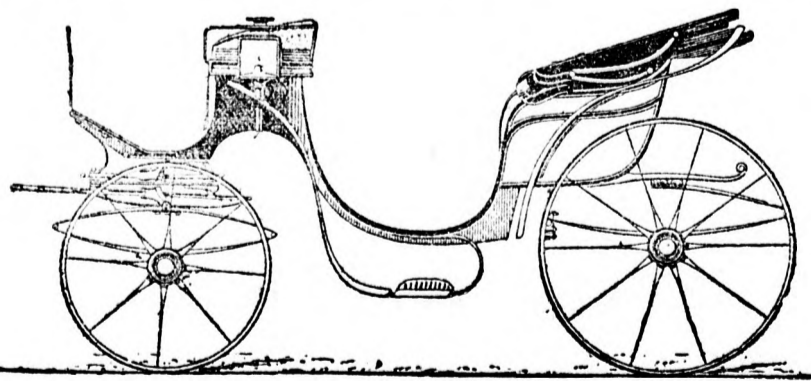

SCOTT-féle Emulsió

a gyermeket is táplálta és erősítette, szóval mindkettőre a legkellemesebb hatást gyakorolta.

Egy eredeti üveg ára 2 korona 50 fillér.

Kapható minden gyógytárban.

kocsigyártó és lópatkoló műhelyt

nyitottam. Vagyok bátor a t. c. közönség becses figyelmét felhívni, hogy ezelőtt Budapesten mint Bihari J. és testvére kocsigyártó cég társtulajdonosa 17 éven át önállóan működtem és készítményeink az 1896. évi országos kiállításon ki lettek tüntetve.

Az 1885. évben a Budapesti **patkolási** tanfolyamot sikerrel végeztem. Továbbá **gummi kerekeimet.** Állatorvosi főiskolában különösen ajánlom saját gyártmányú **gummi kerekeimet.** Mindezek előrebocsajtása azon reményre jogosít, hogy e téren úgy a szakértelem, mint kulcsinra, a legmagasabb igényeknek megfelelni képes vagyok.

Régi kocsikat ujakra becserelek. = Átalakításokat jutányosan készítek. = Képes árjegyzék ingyen.

1187. szám. 1908. kig.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben üresedésben levő **községi szülésznői állásra** pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból havi előleges részletekben 300 korona.

Minden egyes szülési eset után a magán felektől (hol igénybe veszik, a szegények ingyen) 1 kor. 60 fill.

Felhivatnak a pályázni szándékozók, hogy oklevéllel felszerelt eddigi működésüket és erkölcsi magaviseletüket igazoló előjárói bizonylattal felszerelt kérvényeiket hozzám 1908. évi március 15. napjáig annyival inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vétetni nem fognak.

Topolya, 1908. évi február hó 8-án.

Császár Péter,
főszolgabíró.

2-1

735/1908. szám.

Pályázati hirdetmény.

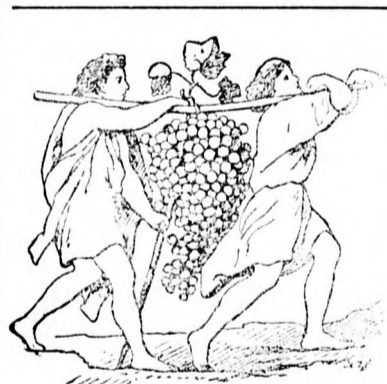
Madaras községben lemondás folytán megürült és évi 800 koronával javadalmazott **II. aljegyzői állásra** pályázatot hirdetek és felhívom pályázni óhajtókat, hogy kérvényeiket legkésőbb folyó évi **március hó 5-ig** a bácsalmási szolgabírói hivatalban nyujtsák be.

Ezen állásra csak jegyzői oklevéllel bíró egyének pályázhatnak.

Bácsalmás, 1908. évi február 3-án.

Koller Oszkár,
tb. főszolgabíró.

2-1

sűrűk, semmiféle rovar nem pusztítja, minden időjárásnak ellentáll.

Szíves megkereséseket kér

20-1

BIHARI J. kocsigyártó Szabadkán.

Tisztelettel van szerencsém a t. címet értesíteni, hogy **SZABADKÁN** VIII., kör., 54. szám alatt, közvetlen a vasút állomás mellett, a mai kor igényeinek teljesen megfelelő

Bácsmegeye földrajza.

Az elemi iskolai tanhatóságok, tantestületek, a tanító és könyvkereskedő urak figyelmét különösen felhívjuk az alábbi hirdetésünkre.

Felhívom a t. tanhatóságok és kartársaim figyelmét a **Bács Bodrog vármegyei elemi népiskolák III. osztálya számára, az új utasítás alapján irt**

földrajzomra,

melyet a nagym. Miniszter ur f. évi 54794. szám alatt engedélyezett. Felhívásomat azzal teszem közzé, hogy **ez az egyetlen engedélyezett földrajz**, mit t. kartársaim segédkönyvvül használhatnak. Szíves jó indulatukba ajánlom sok fáradsággal és költséggel kiállított tankönyvecskémet, melylyel legelső sorban is kartársaimon, illetve tanügyünkön kívántam segíteni.

Könyvem pazar kiállítású, 24 képpel van diszitve és nyomása tiszta. Egyszóval: külsőleg is a legjobb benyomást teszi a szemlélőre.

Ára térképpel együtt 60 fillér. A megrendeléseket gyorsan és pontosan fogom eszközölni.

MEZEI MIHÁLY
községi tanító
Zenta.

Szám: 1533/1907.

Pályázati hirdetmény.

A **Csurog** községében lemondás által megüresedett és évi 1000 korona fizetéssel javadalmazott községi **irnoki állásra** pályázatot nyitok s felhívom az azt elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelendő kérvényeiket hozzám folyó évi **február hó 20-ikáig** annál is inkább nyujtsák be, mert a későn érkezőket figyelembe nem fogom venni.

A választást később kiirandó napon fogom Csurog község-házánál megtartani. Zsablya, 1908. évi január 16-án.

Dr. Széchényi Tamás,
főszolgabíró.

2-2

Manhold Kálmán KULA, Bácsmegeyének a Telecska magaslátán fekvő Rác György-féle Jolánföldi szőlőoltvány és kertészeti bérletén tavaszi szállításra kapható.

1. Szokvány minőségű, minden alanyon fajtisztán, sima és gyökere zöldoltvány.
2. Amerikai és európai sima és gyökere vessző, amelyeknek fajtisztaságukért kezeskedem, kívánatra névjegyzéket küldök.
3. Aima, körte, barack és kajszinfák 1, 2, 3 éves oltványok a legkiválóbb fajokban.
4. Gleditsia elősvény, valamint az elősvények királya, mélyen leszállított árban.

Maclura Aurentiaca elősvény, melynek gyökerei nem sarjadzanak, tövisvei igen

Manhold Kálmán nagybérlő.

329. szám./kig. 908.

Pályázati hirdetmény.

Bácsbodrog vármegye titeli járásához tartozó **Sajkáslak** községében lemondás folytán üresedésbe jött **irnok-végrehajtoi állásra** pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtják, miszerint szabályszerűen felszerelt kérvényeiket hozzám f. évi **február hó 13-ig** annál is inkább nyujtsák be, mert a később érkezők figyelembe vétetni nem fognak; a kérvényhez a keresztlevél is feltétlenül csatolandó.

Az állás javadalmazása évi 600 kor. készpénz.

Titel, 1908. január 21-én.

Szemző János,
főszolgabíró.

3-2

MEGHIVÓ

A Temerini Takarékpénztár Részvénytársaság

igen tisztelt részvényesei az 1908. február 16-án délután 2 órakor az intézet helyiségében megtartandó

10-ik évi rendes közgyűlésére

ezennel meghivatnak.

Zárgysorozat:

1. Az igazgatóság jelentése, az 1907. évi mérleg bemutatása; a nyereség felosztására vonatkozó javaslat.
2. A felügyelő-bizottság jelentése, az igazgatóság és felügyelő-bizottság részére a felmentvény megadása.
3. A részvénytőkének 100.000 koronáról 200.000 koronára való felemelése.
4. Az alapszabályok 6. §-a és 19. §-ának módosítása.
5. Az igazgatóság indítványa.
6. Netáni indítványok. (Alapsz. 21. §-a.)
7. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére 2 részvényes kijelölése.
Temerin, 1908. január hó 30-án.

Az igazgatóság.

Azon t. részvényesek, akik a közgyűlésen résztvenni óhajtanak, felkéretnek, hogy részvényeiket le nem járt szelvényeikkel együtt a közgyűlés megtartása előtt legalább 3 nappal az intézetnél, vagy az Ujvidéki takarékpénztárnál letenni sziveskedjenek. Alapszabályok 18. §-a: Szavazati jogot csupán azon részvényesek gyakorolhatnak, akik a közgyűlés megtartása előtt legalább 30 nappal a társaság részvénykönyvébe bejegyezve vannak.

Uagyon.

Mérleg-számla.

Zetar.

	K	f	K	f	K	f		K	f	K	f	K	f
Pénzkészlet					6460	19	Részvénytőke					100000	—
Főszereles					1800	—	Tartalék-alap					7369	—
Átmeneti tételek: visszeszámitási kamat			3091	82			Átmeneti tételek: váltókamat	6535	40				
engedm. kölcsön kamat			527	70			kötvény kamat		304	50			
értékpapír kamat			970	50	4590	02	jelzálogkölcsön kamat		810	65			
Jelzálog kölcsön					59619	22	folyószámlai kamat		429	98		8080	53
Váltótárca					58404	62	Nyugdíjalap					200	—
Kölcsön kötvényekre					25131	—	Betétek: rendes betét	167268	56				
Intézeti ház					11000	—	heti betét		14677	70		181946	26
Postatakarékpénztár					727	84	Engedményezett kölcsönök					53244	04
Értékpapírok					63031	71	Fel nem vett osztalékok					70	—
Folyószámla fedezet mellett					8596	30	Visszeszámitás					357306	—
Adósok					1613	43	Osztrák-Magyar bank Ujv. fiókja					32500	—
							Hitelezők					13851	88
							Nyereség áthozat mult évről		413	79			
							Nyereség		11592	83		12006	62
					766574	33						766574	33

Temerin, 1908. január hó 1-én.

Flórián Ödön s. k. könyvelő.

Göbel Ferenc s. k. vezérigazgató.

Vermes Vince s. k. igazgatósági elnök.

Schwáger János s. k. pénztárnok.

I g a z g a t ó s á g:

Balassa Henrik s. k. Herger Ágoston s. k.

Winkler István s. k. Fischler Nándor s. k.

Nagy Mihály s. k. Kovács Ferenc s. k.

Tóth József s. k.

Péter Ferenc s. k. Ifj. Heinrich Alajos s. k.

Ifj. Bognár István s. k.

Veszteség.

Veszteség- és nyereség-számla.

Nyereség.

	K	f	K	f		K	f	K	f		
Főszereles leírás				37	66	Nyereség áthozat			413	79	
Házbér (1907. I/1—VI/30.)				250	—	Jelzálog kölcsön kamat			3039	27	
Alapítási költség teljes leírása				900	—	Váltó kamat			45848	02	
Betét kamatadók				731	96	Kötvény kamat			2721	26	
Tartalék-alap 4% alapsz. kamatja				283	—	Értékpapír kamat			1610	32	
Adók				2175	36	Jutalék			5224	13	
Tiszti fizetések				4383	09						
Betét kamat				7184	64						
Heti betét kamat				135	—						
Engedményezett kölcsön kamat				1635	18						
Visszeszámitási kamat				25574	96						
Költség				3340	65						
Folyószámlai kamat					218	67					
Nyereség áthozat mult évről			413	79							
Folyó évi nyereség			11592	83	12006	62					
				58856	79					58856	79

Temerin, 1908. január hó 1-én.

Flórián Ödön s. k. könyvelő.

Göbel Ferenc s. k. vezérigazgató.

Vermes Vince s. k. igazgatósági elnök.

Schwáger János s. k. pénztárnok.

I g a z g a t ó s á g:

Balassa Henrik s. k. Herger Ágoston s. k.

Winkler István s. k. Fischler Nándor s. k.

Nagy Mihály s. k. Kovács Ferenc s. k.

Tóth József s. k.

Péter Ferenc s. k. Ifj. Heinrich Alajos s. k.

Ifj. Bognár István s. k.

Fenti mérleg-, veszteség- és nyereség-számlát a fő- és segédkönyvekkel összehasonlítottuk és azok egyes tételeit a főkönyvvel és a tényleges értékekkel megegyezőnek találtuk.

F e l ü g y e l ő - b i z o t t s á g:

Reiner J. Gyula s. k.

Czeypek Szt. József s. k. elnök.

Gábor Zsigmond s. k.

„BÁCSMEGYE“

Lapvezér:

Latinovits Pál,
Bács-Bodrogvármegye ny. főispánja.

Felelős szerkesztő:

Pető Lajos.

A „BÁCSMEGYE“

a 750.000 lelket számláló Bács-Bodrog megyének legelterjedtebb lapja. Előfizetői a megyei előkelő társadalom vezetőtagjainak sorából kerülnek ki s így

hirdetések közlésére a legalkalmasabb sajtóorgánum.

A hirdetni kívánóknak készséggel mutatjuk meg előfizetőink hitelesített névjegyzékét.

Hirdetéseket csakis szolid, megbízható cégektől fogadunk el.

A „BÁCSMEGYE“

pártoktól és egyénektől teljesen független ujság s így hatalmi irányítástól, káros befolyástól menten, bátran és elszántan küzd mindama megyei közjavakért, melyek a nép politikai, társadalmi és gazdasági érdekeinek előmozdítását célozzák.

A „BÁCSMEGYE“

vezércikkeit, irodalmi és egyéb közleményeit a lapvezéren és szerkesztőn kívül a megye legjobb tollu, kipróbált írói szolgáltatják.

A „BÁCSMEGYE“

nek, a megye minden községében állandó, **rendes tudósítója** van s így minden eseményről hí, megbízható és kimerítő tudósítást közöl.

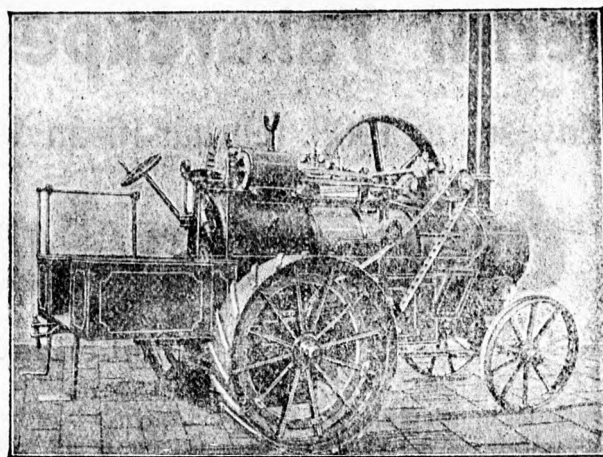
Mutatványszámot mindenkinek 4 hétig ingyen küldünk.

A „BÁCSMEGYE“

szerkesztősége és kiadóhivatala **BUDAPEST, Teréz-körut 2. sz. alatt van.**

Legpraktikusabb összeállítás.

Magánjáró
öntvények

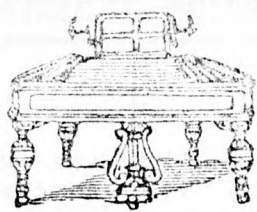
nyersen vagy
meg munkálva
készen

Schumacher Rudolf fiai cégnél kapható Ó-Becsen.

Átalakítanak a lepszolidabb kivitelben jótállás mellett minden rendszerű gőzgépet. A megmunkált részeket minden nagyobb berendezés nélkül mindenki felszerelheti. Utasítást és felvilágosítást készségesen megadják.

Ugyanott több 4—6-os magánjáró eladó s vesznek vagy becsoróznak 15 évesnél fiatalabb gőzgépeket.

Legelőcsöb rendszer.

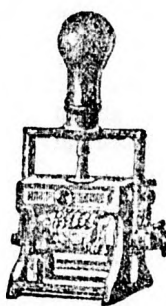

HANGSZEREK.

Kudlik Ádám hangszerkészítő Szabadkán. (Alapított 1899.) Ajánlja saját gyártmányu jó, erős hangu cimbalmaít, hegedűk, harmonikák, jó szabadkai tamburák stb. jutányos áráért.

Tisztelettel
Kudlik Ádám.

Hivatalos

bélyegzőket, pecsénymókat, keletbélyegzőt, számozógépeket és minden e szakba vágó munkát a legjutányosabban készít az

Első magyar ruggyanta bélyegzőgyár és intézet:

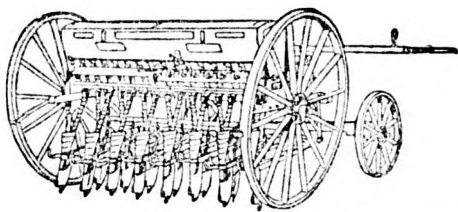
Geduldiger Hugó

vésnök

BUDAPEST,
VI. kerület, Váci-körut 17.

A Bácsmegyei Gazdaszövetség szállítója.

Árjegyzék kívánatra ingyen.

Földbirtokosok

részére ajánlja

eredeti Melichár gyártmányu Unicum Drill, továbbá szabadalmazott Kincsem tolórendszerű vetőgépeit, marott lyukazattal ellátott konkolyozó és osztályozó gépeit, Mabilie rendszerű borpréseket, továbbá szőlőzuzókat és minden a mezőgazdaság részére szükséges eszközöket és gépeket, eredeti Robey és Tsalincolni angolországi gépgyári gyártmányu gőzcsepplőkészleteket a legelőnyösebb árakban és kedvező fizetési módokat mellett.

SZÜGS ÖPÖN gépgyára Baján.

Fióktelepek a megyében: Szabadka, Óbecse, Ujvidék.

Márton István

első alföldi tekeasztal-gyártó ipartelep

SZEGED,

Boldogasszony-sugárut 58. szám.

Legujabb szerkezetű fordítható tekeasztalok jótállás és kedvező fizetési feltételek mellett. Régi tekeasztalok becsorólása méltányos áron. Teljes kávéházi berendezések, tekeasztalok átvonása és javítása. Raktáron tart dákókat és mindenféle kávéházi felszereléseket.

Rajzok és költségvetések ingyen.